

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izbeja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redakcija, Administracija: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Ljubljana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiales: Novo mesto.

SCOVENE

Il Bollettino No 76° Vivaci azioni sul fronte egiziano

Le attrezzature portuali di Alessandria, Suez e Porto-Said bombardate

Il Quartier generale delle forze armate comunica:

Sul fronte egiziano attività di elementi motorizzati e vivaci azioni delle opposte artiglierie. Puntate di reparti blindati avversari sono state ovunque e prontamente respinte.

Formazioni aeree dell'Asse hanno mitragliato e spezzato reparti di truppe e colonne di veicoli: un ingente numero di auto-mezzi risulta incendiato o gravemente danneggiato, in vari combattimenti 12 apparecchi nemici sono stati abbattuti.

Unità dell'aeronautica hanno bombardato le attrezzature portuali di Alessandria, Suez e Porto-Said.

A seguito delle operazioni della giornata 4 nostri aerei non sono ritornati alle basi.

E' confermato l'affondamento del piroscafo di 5 mila tonnellate del quale il precedente Bollettino annunciò il siluramento nel Mediterraneo orientale.

Nei pressi di Lentin un aeroplano inglese ha ieri sganciato alcune bombe che non hanno causato vittime o danni.

A Malta efficaci azioni di bombardamento dei nostri velivoli sullo aeroporto di Micaħbi, in altra azione la caccia germanica distruggeva uno Spitfire. (Stefani)

Živahno delovanje na egiptovskem bojišču

Bombardirane so bile pristaniške naprave v Aleksandriji, Suez in Port Saidu

Vojno poročilo št. 769

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na egiptovskem bojišču delovanje motoriziranih oddelkov in živahne akcije nasprotnega topništva; sunki nasprotnih oklepaih oddelkov so bili povsod in takoj odbiti.

Oddelki osnega letalstva so obstreljevali in razbili sovražne čete in kolone vozil; veliko število avtomobilov je bilo zažganih ali težko poškodovanih, v raznih spopadih je bilo sestreljenih 12 sovražnih letal.

Enote pomorskega letalstva so bombardirale pristaniške naprave v Aleksandriji, Suez in Port Saidu.

Iz dnevnih poletov se štiri naše letala niso vrnila.

Potrjeno je, da je potopljen 5000 tonski parnik, ki katerem je oznanilo zadnje vojno poročilo, da je bil torpediran v vzhodnem Sredozemlju.

V okolici Lentinija je včeraj eno angleško letalo vrlo nekaj bomb, ki niso povzročile žrtve ali škode.

Na Malti živahni bombni napadi naših letal na letališče v Micaħbi; nemški lovci so sestrelili en »Spitfire«.

Afriško bojišče, 6. julija. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Kakor pravi vojno poročilo št. 767 so naši bombniki napadli pristaniške Ismailia, kjer je bilo opaženih mnogo eksplozij in pomembne škode. Bombniki so imeli pri napadu lahko delo,

ker je bilo letališče razsvetljeno verjetno zato, ker so se mislila dvigniti letala. Navzlic hudi protiletalski obrambi so se vsa naša letala vrnila. Včeraj zjutraj je skupina naših torpednih letal pred Nilovo delto zapazila in napadla majhen konvoj, namenjen v Aleksandrijo in sestojel se iz treh trgovskih ladij v spremstvu križarke in dveh rušilcev. Torpedna letala so spustila dve torpedi, ki sta zadela en 5000 tonski in en 2000 tonski parnik. Ladje so se ustavile ter se nagnile. Na bližnji obali so se dvignila nasprotna letala in onemogočila našim letalom opazovati učinek napada. Naša torpedna letala so se vsa nepoškodovano vrnila.

München, 6. julija. AS. »Münchener Neuste Nachrichten« popisuje pot, ki so jo naredili italijanski »Masie« do obal Črnega morja. Najprej so jih prepeljali po kopnem do nekega donavskega pristanišča. Ker jih niso mogli spraviti v vagon, so zgradili posebne vozove. Iz Italije so jih odpeljali konec marca, ko je bil v Alpah še sneg. Pri prevozu je bilo precej

težav. Nerodno je bilo potovanje skozi vasi z ozkimi ulicami. Kljub temu so jih v štirih dneh prepeljali po 700 km dolgi cesti. Na Donavi so jih naložili na velike brodice in po treh dneh so bili že v Galcu v Rumuniji. Odlični uspehi, ki so jih ti italijanski hitri čolni dosegli v Črnem morju, so bili že večkrat objavljeni. »Masie« niso samo potopili večjega števila vojnih in trgovskih ladij, marveč so tudi odbili poskuse sovjetskega izkrcaja v zaledju za nemškimi in romunskimi črtami.

Kralj in Cesar odlikoval admiralu da Zara

Rim, 6. julija. AS: Kralj in Cesar je odlikoval z zaslužnim križcem Savojskega vojaškega reda admiralu Alberta da Zara. Admiral da Zara je poveljeval sedmi italijanski pomorski diviziji, ki se je pred nedavnim udeležila pomorske bitke pri Pantelleriji, kjer je bila močna angleška skupina ustavljena ter je imela težke izgube.

Na vzhodu potekajo boji načrtno

Sovjetske skupine zahodno od Dona pred uničenjem - Živahno delovanje letalstva

Hitlerjev glavni stan, 6. julija: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Operacije na južnem odseku vzhodnega bojišča potekajo po načrtu. Močne sovražne skupine, ki so obkoljene zahodno od Dona, so pred uničenjem.

Obnovljeni, s tanki podprti razbremenjevalni sovjetski napadi so se izjalovili. Letalstvo je z močnimi silami podpiralo operacije in je izvedlo težke napade na sovražni dovozni promet po cestah in železnikih.

Severno od Orla je sovražnik napadel z močnimi silami, ki so jih podpirali številni tanki in letalski oddelki, pa je bil odbit z visokimi krvavimi izgubami. Številni sovražni tanki so bili uničeni. Boji se trajajo.

Pri Rževu se nadaljuje lastni napad. V srditih bojih včerajšnjega dne so nemški lovci na vzhodnem bojišču sestrelili 127 sovražnih letal, sami pa so izgubili tri letala.

V Egiptu se nadaljujejo boji za postojanko El Alamein. Letalske sile so bombardirale pristaniške naprave v Aleksandriji in Port Saidu ter so napadle angleške tanke in tovorne avtomobile.

Na Malti se dnevni in nočni napadi nemških bojnih letal izvajajo večje požare na letališču Ta Venezia.

Berlin, 6. julija. AS: Današnji listi, ki razširjajo včerajšnje nemško vojno poročilo, poudarjajo zlasti hitri značaj nemške in zavezniške ofenzive, v kateri je bil že v širokem pasu dosežen Don.

Razdejanje v Sebastopolu

Berlin, 6. julija. AS: Od 1. julija vihrajo nemške in romunske vojne zastave nad podrtinami v Sebastopolu in veliki prapori na križarkah, rušilcih in drugih vojnih ladjah v pristanišču. Nobena zgradba, nobena ladjedelnica, nobena tovarna in nobeno pristajališče ni nepoškodovano. Tu pa tam je še kakšno sidrišče ohranilo del strehe. Nemški letalski napadi so vse razdeljali in njihovo delo je spopolnilo težko nemško topništvo tako v mestu kakor na utrdbah. Samo katedrala in minareti so nepoškodovani sredi vseh razvalin. Za vse to je odgovoren poveljni trdnjave, ki je v tej brezupni borbi žrtvoval vse, da bi v Sebastopolu lahko vztrajal obrežno armado generala Petrova, kavkaške rezerve in civilno obrambo. Sovjeti so se posluževali nečloveških metod za rešitev in obrambo te trdnjave, ki je zdaj kup razvalin. Pristanišče, nekoč tako važno za sovjetsko mornarico v Črnem morju, je zdaj le še od dima obdana voda, v notranjščini pa še vedno gore petrolejske zaloge.

Berlin, 6. jul. AS. Iz vojaškega vira se je zvedelo, da se je po zavzetju Sebastopola pripeljala prava katastrofa, katere žrtev je postalo nad 1200 žensk in otrok. Medtem ko so oddelki neke nemške pehotne divizije naskočili nasprotnikove postojanke, vdolbene v živo skalo utrdbe Akerman, so imeli priliko videti, da je vzhodni del utrdbe zletel v zrak po strahoviti eksploziji. Nad 1200 ljudi, samih žensk in otrok, ki jih je bil poveljnik trdnjave poslal v zaklonišče v utrjene rove, je izgubilo življenje skupno z velikim številom sovjetskih vojakov, politični komisar Čuhnov in drugi bolševiški voditelji pa so zbežali na varno.

Sanjarski ameriški pomorski načrti

Japonci so Amerikancem že dali primeren odgovor

Rim, 6. julija. AS: »Zwölf Uhr Blatte« danes zjutraj jedko poroča o propagandnih namelih novega sanjarskega pomorskega načrta, ki ga je napovedal Roosevelt za tako imenovano mornarico šestih morij. Nemški list pravi, da je ta iznajdba zabavna zlasti danes, ker morajo odgovoriti ameriške oblasti vsaj nekaj elotriti, da bodo rešile svoj ugled pred ljudstvom. Severnoameriški senator Ellender je dobil od samega Roosevelta naročilo, naj v čim krajšem času zadušijo porazni vtis po zadnjih izgubah bodisi pred Američani, bodisi pred tujci, in izdela veli-

kanski načrt za gradnjo ladij. Ta mornarica, ki bi bila gotova leta 1946, naj bi prišla iz ladjedelnic dve leti prej, to je leta 1944., in naj bi vsebovala v prvi vrsti letalonosilke. K temu pripominja nemški tisk, da je japonska vlada že dala pravilen odgovor temu znatnemu ameriškemuh bahanju, da je. Tiho morje dovolj veliko, da lahko požre na svoje dno ne samo pol milijona ton letalonosilk, ampak toliko, kakor jih v še tolikih letih ne morejo zgraditi vse ameriške ladjedelnice skupaj.

Japonska čestita Mussoliniju k zmagi v Afriki

Rim, 6. julija. AS. Japonski ministrski predsednik general Tojo je poslal Duceju naslednjo brzojavko:

»Imam čast izreči Vam svoje odkrite želje in čestitke sprito odličnih uspehov, ki so jih dosegle oborožene sile osi na Sredozemskem morju in v severni Afriki. Trdno sem prepričan, da napredujemo čim dalje bolj naprej, k zmazi nad Angleži in Amerikanci, s pomočjo tesnega sodelovanja med vzhodom in zahodom.«

Poslanstvo Japonske

Izjava japonskega veleposlanika ob peti obletnici vojne s Kitajsko

Nanking, 6. julija. AS: Ob peti obletnici kitajsko-japonske vojne je japonski veleposlanik pri nankinški vladi izjavil, da se po odstranitvi sleher-nega angleškega, ameriškega in nizozemskega vpliva v Vzhodni Aziji japonsko operacijsko področje razširja od Aleutskih otokov do Madagaskarja in od Jangceja do Birme, s čimer je čungkingška vlada ločena od svojih zaveznikov. Anglija in Amerika sta izgubili svoja oporišča ne samo na Pacifiku in Indijskem Oceanu, temveč tudi v vzhodni Evropi in na Sredozemskem morju zaradi zmag sile osi. Ogro-

men angleški kolonialni imperij je v popolnem razpadanju in angleška mornarica izgublja vsak dan na svoji sili in moči. Zdi se, da Angleži zdaj pričenjajo izgubljeni vero v izid vojne. Dogodki se razvijajo čedalje bolj ugodno za sile osi. Cilj Japonske v Aziji je osvoboditev azijskih narodov in pospeševanje njihove stare civilizacije ter njihovega blagostanja. Naša mislija je božjega pomena in nima primere v zgodovini. Srečni smo, je zaključil veleposlanik, da kitajska nacionalna vlada sodeluje za preporod in obnovo velike Azije.

Uničevanje komunističnih krdel v Bosni

Rim, 6. jul. AS. Kakor smo že poročali, potekajo na balkanskem področju veliki očistiševalni nastopi, ki imajo namen, da se končno zatire delavnost komunističnih uporniških krdel, ki jih plačujejo ruski in angleški agentje. Pred kratkim so se končali nastopi, ki so se razvijali v vzhodni Bosni, kjer so si bili uporniki organizirali eno poglavitnih središč za odpor in za razširjanje uporniškega gibanja.

Operacije, ki so trajale približno mesec dni, sta v glavnem izvedli planinski divizion »Pusteria« in »Torino«. Planinci so ponovno dokazali izredno junaštvo italijanskih gorskih čet. Odločno so se borili po neugodnem in zelo težavnem gorskem svetu, ki je bil deloma še pokrit s snegom. V teh doslej nepremagljivih gorah so italijanski planinci zaposlili v bojih uporniške tolpe, jih nadvladali z njim lastno taktiko ter jih nato v spopadih odločno premagali.

Tudi Mehiko skrbe osne podmornice

Buenos Aires, 6. julija. AS: Tudi Mehiko vedno bolj skrbi osne podmornice. Mehiki predsednik Cardenas, ki bi rad čim hitreje in čim uspešneje preprečil delovanje osnih podmornic v Mehikem zalivu, je imenoval generala Rodriguez za vojaškega poveljnika Mehikanskega zaliva, ki se bo v lovu na podmornice gotovo tako odlikoval kakor v lovu na ljudi med mehiko državljansko vojno — kakor ironično pripominja agencija Stefani.

Japonski poziv Indijcem

Tokio, 6. julija. AS. Japonski list »Asahi« se v uvodniku obrača na indijske voditelje opominjajoč jih, naj Indija stremi po polni in celotni neodvisnosti. Če se bo Indija zapletla v sedanjo vojno, bo zamudila sijajno priložnost za osvoboditev izpod tujega jarma. Japonska ne nudi Indiji lažne neodvisnosti in svobode — nadaljuje list — in njene armade so pripravljene pregnati Angleže in Amerikance iz indijskega ozemlja. Indijski voditelji pa morajo gledati na položaj stvario ter delovati v skladu s koristim Indije.

Madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 6. julija. AS: Madžarski glavni stan je izdal naslednje poročilo: Madžarska vojska je, okrepljena z nemškimi oddelki, 28. julija prešla v ofenzivo. Vse sovražne postojanke, močno utrjene in srdito branjene, so bile v prvih dneh zavzete. Madžarski oddelki napredujejo po klinu skozi sovjetske postojanke in so 5. julija dosegli stik z nemškimi oddelki, ki so prišli od juga. V boje posegajo tudi madžarska letala. Sestrelila so 6 sovražnih strojev, 1 madžarsko letalo pa se ni vrnilo.

Prvi ameriški nastop v Evropi

Berlin, 6. jul. AS. Ob obletnici ameriške neodvisnosti je vrhovni poveljnik ameriških sil v Angliji, general Eisenhower, priredil demonstrativen nastop in potem dal prvo uradno vojno poročilo iz svojega vrhovnega poveljstva. Nastop je izvedlo šest ameriških bombnikov, ki so, kakor pravi to poročilo, v soboto zjutraj napadli nekaj ciljev v zasedenih pokrajinah. Od 6 ameriških letal se dve nista vrnila. V Berlinu pripominjajo, da ta začetek ni bil prav zelo sijajen, če je celo sam Eisenhower bil prisiljen priznati, da se ni vrnilo 33% letal, ki so jih uporabili pri tem nastopu.

Požari in poplave v Turčiji

Carigrad, 6. julija. AS. Velik požar je nastal v Samsumu in je uničil skoraj vsa skladišča, v katerih je bilo spravljeno 500.000 kg tobaka. Gasilec se je posrečilo zadušiti požar, ko so plameni že začeli segati na vojaško bolnišnico in druge zgradbe.

Carigrad, 6. julija. AS. V Anatoliji so nastopile velike poplave, ki so bile posebno hude v pokrajinah Brussa in Adana, kjer je bilo mnogo žrtev in škode na polju. Mnogokatero hišo so bile popolnoma razdejane in voda je zadavila zlasti veliko število živine.

2000 letnica Ženeve

Zeneva, 6. julija. AS: Včeraj je poteklo 2000 let, odkar obstoja mesto Zeneva. Prvi govori o Zenevi Julij Cezar v svoji knjigi o vojni v Galiji leta 58. pred Kr. Včerajšnji dan so praznovali zelo slovesno z velikim obhodom po mestu. Slavnosti se je udeležil tudi švicarski zvezni predsednik.

Uradni razglasi

Pravila Društva železničarjev

Visoki komisar je odobril pravila Društva železničarjev Ljubljanske pokrajine, ki so objavljena v Službenem listu z dne 4. julija letos.

Clen 1. Društvo se nanaša: 1. združevati železničarje Ljubljanske pokrajine, katerim naj bo tolažba in predstavniki, 2. varovati njih stanovske in strokovne koristi ter sodelovati pri reševanju vprašanj, ki zadevajo njih delovne pogoje, dohodke in družabno življenje, 3. delovati za gnetno in pravno podpiranje osebja na način, kakor se izkaže umestno, 4. pospeševati povzdigo njih kulturne ravni in spopolnjevati strokovne izobrazbe. Za doseg te namenove uporablja društvo po veljajočih zakonih njemu dovoljena sredstva, s tem da: 1. posreduje po potrebi neposredno pri političnih in železniških oblastih, 2. zbira iz članarine in drugih morebitnih dohodkov potrebne sklade za dajanje podpor in drugih pomoči.

Clen 2. Društvo se deli na devet članskih skupin, po eno za vsako naslednjih kategorij: 1. pisarniško osebje, 2. premikalno in kretniško osebje, 3. vlakospremno osebje, 4. strojno in vozno-pregledniško osebje, 5. kurjači, 6. progovno osebje in osebje za vzdrževanje proge, 7. kvalificirani delavci, 8. nekvalificirani delavci, 9. upokojeanci. Vsaki skupini načeljuje skupinski vodja, ki ima lahko namestnika. Skupinske vodje imenuje predsednik.

Clen 3. Vsak uslužbenec železniškemu ravnateljstvu v Ljubljani podrejenih naprav in vsak upokojelec, ki je služboval pri taki napravi in biva v Ljubljanski pokrajini, kakor tudi vsak delavec, ki ga železniško ravnateljstvo v Ljubljani zaposluje stalno, lahko postane član tega društva. V ta namen je potrebno, da vloži pismo prošnje in da se prošnja sprejme. O sprejemu odloči predsednik po zaslišanju sosvetla. Takoj se štejejo za člane društva člani železničarskih združenj, spojenih z isto naredbo Visokega komisarja z dne 2. maja 1942-XX št. 116.

Clen 4. Vsak član mora plačati vsako leto v mesečnih obrokih članarino, kakor jo za vsako leto posebej določi skupščina.

Clen 5. Članstvo preneha tistim članom, ki: a) se premestijo na službovanje izven pokrajine, b) nehalo pripadati železniški upravi v Ljubljani, c) si po upokojitvi izberejo bivališče zunaj pokrajine, d) se izkažejo s svojim vedenjem ali iz drugega vzroka za nevedno, da bi pripadali društvu, e) vložijo pismo prijave za izstop, f) tri mesece zaporedoma kljub pisnemu pozivu ne plačajo članarine. Prestanek članstva odredi v primerih pod d) in f) predsednik po dobrih mnenjih sosvetla. Izstop pod e) je veljaven samo, če ga predsednik potrdi.

Clen 6. Člani imajo pravice: 1. do pomoči društva v smislu društvenega namena, 2. opozarjati po svojem skupinskem vodji na potrebe svoje kategorije, 3. udeleževati se kulturnih, pomožnih in drugih podjemov, ki jih započne društvo, 4. zahtevati podporo društva v vprašanih delovnega razmerja. Člani so dolžni: 1. plačevati članarino, 2. udeleževati se zborovanj in kar največ delovanja društva, 3. ravnati se po disciplini in z brezgrajnim vedenjem vzdrževati sloves društva.

Clen 7. Zoper člane sme izreči predsednik tele disciplinske ukrepe: 1. strogi opomin, 2. pismeni ukor, 3. izključitev iz članstva.

Clen 8. Organi društva so: 1. predsednik, 2. podpredsednik, 3. sosvet, 4. skupščina, 5. nadzorni odbor.

Clen 9. Predsednika imenuje Visoki komisar. Predsednik zastopa društvo polnopravno: sklicuje in vodi seje sosvetla in skupščine; je v stalnih stikih s skupinskimi vodji in se sme udeleževati sestankov posameznih skupin, katerim predseduje, kadar se jih udeleži. V ta namen ga je treba o pravem času obvestiti o sklicu vsakega sestanka skupin. Predsedniku je v pomoč podpredsednik, ki ga imenuje sam po odobritvi Visokega komisarja.

Clen 10. Sosvet sestoji iz devetih skupinskih vodij in še desetega člana, ki posluje kot tajnik društva in ki ga imenuje predsednik. Sosvet skliče predsednik vsaj enkrat na mesec. Sosvetu je naloga, da obravnava in pretresa vsa vprašanja, ki se tičejo društva, da predlaga njegove proračune in potrjuje zaključne račune in predlaga skupščini višino letne članarine.

Clen 11. Člani vseh skupin tvorijo skupščino društva, ki jo mora sklicati predsednik vsaj enkrat na leto, da čuje njegovo poročilo, pretresa in odobri proračun, imenuje nadzorstveni odbor, odobri letni znesek društvene članarine, sklepa o spremembah pravil in o razidu društva. Skupščina se sklicuje z razglasom, ki se nabije v društvenih prostorih vsaj osem dni pred sestankom. Zborovanje prvega sklica je sklepno, če je navzoča vsaj polovica vpisanih članov. Po preteku pol ure po uri, ki je določena v razglasu, se šteje da je zborovanje konstituirano v drugem sklicu in je sklepno ob vsakem številu udeležencev. Sklepa se z absolutno večino glasov. V primeru enakega števila glasov odloči predsednikov glas. Za spremembo pravil in za razid društva je potrebna dvotretjinska večina navzočih. Glasuje se vselej z vstajanjem in sedenjem.

Clen 12. Nadzorstveni odbor ima nalogo, nadzorovati finančno poslovanje in poročati predsedniku o opravljenih pregledih. Odbor mora predložiti vsako leto skupščini poročilo o splošnem delovanju društva in o njegovem gospodarskem in finančnem stanju.

Clen 13. Skupinski vodje podpirajo zlasti predsednika pri vseh poslih, tičejočih se njih skupine, kateri načeljujejo. Obveščati jih je treba o potrebah in vprašanjih, tičejočih se njih kategorije, katero vsak izmed njih zastopa, bodisi s sestanki po členu 17. bodisi s katerim koli drugim sredstvom, ki jim je na razpolago. O tem poročajo predsedniku, mu predlagajo morebitne predloge in so mu v pomoč pri proučevanju o raznih vprašanjih. Odgovorni so predsedniku za dobro delovanje skupin in disciplino in predlagajo zoper člane morebitne kazenske odredbe.

Clen 14. Tajnik opravlja dopisovanje in posle redne uprave; piše zapisnike o sejah sosvetla in o skupščinah; odgovoren je neposredno predsedniku, kateremu pomaga pri izvrševanju poslov splošnega značaja.

Clen 15. Za upravne posle društva imenuje predsednik blagajnika in gospodarja, ki ostaneta na svojem mestu leto dni in pomagata tajniku pri finančnem poslovanju in upravljanju ter vzdrževanju imovine društva. Kadar smatra predsednik to za umestno, pozove blagajnika in gospodarja k sejam sosvetla.

Clen 16. Pri najvažnejših napravah postavi predsednik lahko odseke, katerim imenuje potrebne načelnike in katerim je naloga, da so posredniki med člani naprave in društvom preko skupinskih vodij v zadevah, tičejočih se posamezne kategorije članov ali preko tajnika v zadevah, tičejočih se osebja različnih kategorij.

Clen 17. Obdobno, vsaj pa enkrat na leto, se mora sklicati sestanek članov vsake posamezne skupine, kateremu predseduje njen skupinski vodja

ali pa predsednik, če se mu to vidi umestno. Ob tej priliki sporočajo člani svoje potrebe in želje, izjavijo svoje mnenje glede sproženih vprašanj in stavijo predloge, ki naj se predložijo sosvetu.

Clen 18. Spremembe teh pravil sklene lahko skupščina. Vsaka sprememba se mora predložiti Visokemu komisarju v odobritev.

Clen 19. Društvo se lahko razide: a) po sklepu skupščine, b) po odločbi predsednika, ki je dobil mnenje sosvetla, če bi se število članov zelo znižalo ali če bi društvo iz drugih vzrokov ne dosegalo svojih namenov.

Določbe o stvarnih pravicah na nepremičninah

V Uradnem listu v Romi je izšel naslednji kr. ukaz:

Clen 1. Do nove odredbe je za odsvojitelne pogodbe o nepremičninah, ležečih na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije in tvorečem Ljubljansko pokrajino, na ozemlju pridruženem Reški pokrajini ali v sestavnih delih Dalmatinske gubernije, za ustanovne in prenosne pogodbe o stvarnih pravicah na teh nepremičninah, kakor tudi za rabokupe o teh nepremičninah, sklenjene na več ko pet let, potrebna predhodna pooblastitev Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino oziroma reškega prefekta ali dalmatinskega gubernatorja.

Pogodbe, sklenjene kjer koli, pri katerih se niso upoštevale določbe prednjega odstavka, so neveljavne.

Določbe prednjih dveh odstavkov se ne uporabljajo na prenos za primer smrti, niti na prenos ali ustanovitev stvarne zastavne pravice.

Clen 2. Pri prodajah nepremičnin iz čl. 1. na javni dražbi sta domik in sprejem nadponudbe po veljačem izvršilnem redu brez pravnega učinka, če ju ne odobri pristojno oblast po omenjenem členu. Odobritev zaprosi uradoma pristojni sodnik. Če se odobritev odkloni, se dražba ponovi. Te se ne moreta udeležiti zdražitelj ali nadponudnik, ki jima je bila odobritev odklonjena.

Clen 3. Sodiščem se prepoveduje dovoliti vknjižbo pravic na podstavi v prednjih členih naštetih pravnih dejanj, če ni dokazana pooblastitev ali odobritev.

Clen 4. Ta ukaz stopi v veljavo na dan objave v uradnem listu «Gazzetta Ufficiale del Regno». Predložiti se mora zakonodajna skupščina zaradi uzakonitve.

Kaznovani obrtniki in prodajalci

Urad za kontrolo cen na Visokem Komisariatu sporoča:

Kazni, ki jih je naložila Kr. Kvestura raznim obrtnikom za prestopke, so naslednje:

Zaradi nedovoljenega zvišanja cen: Kemperle Julijana, trgovka, Cankarjeva 7, 3 dni zapore in L. 400 globe; Pleško Melhijor, posestnik, Kozarje 16, 20 dni zapore in L. 2.000 globe; Mesojedec Matija, delavec, Predole 16, 5 dni zapore in L. 500; Soklič Ana, trgovka, Breg 20, L. 500 globe; Anžur Franciška, gospodinja, Lžanska 140, 10 dni zapore in L. 3.000 globe; Tomšič Angela, trgovka, Florjanska 29, 10 dni zapore in L. 700 globe; Zupančič Neža, trgovka, Cesta v Rožno dolino 11, 3 dni zapore in L. 500 globe; Primec Franciška, delavka, Bičje 2, L. 500 globe; Zakrajšek Ivana, trgovka, Kladezna 5, 4 dni zapore in L. 300 globe. Radi nakupa krompirja po višjih cenah, kot so določene: Klemenčič Lojze, gostilničar, Krekov trg 2, L. 500; Uršič Lojze, privatnik, Predjamska 76, L. 500 in Cokan Franciška, gostilničarka, Zibertova 25, L. 500. Radi preplačevanja živil in kupovanja živilskih nakaznic: Boltanzer Franciška, gospodinja, Ipavčeva 4, L. 500 globe in odvzem živilskih nakaznic: Pavlin Franc, trgovec, Piazza Mussolini 16, 10 dni zapore in L. 1.000 globe ter odvzem živilskih nakaznic in Bronzin Julija, gostilničarka, Gosposvetska 16, ki je bila predana sodnim oblastem.

Popravki v naredbah. V naredbi o ustanovitvi Pokrajinskega korporacijskega sveta je treba dodati v skupini trgovina še enega predstavnika in sicer zavodov za socialno skrbstvo. — Cena celuloznega smrekovega in jelkovega lesa brez lubja je določena za prost, meter na 300 lir.

Iz trgovinskega registra. Pri Hranilnici Ljubljanske pokrajine je bil prokurist Grom Miro imenovan za podravnatelja zavoda, vpisan pa je bil nadaljni prokurist in podravnatelj zavoda dr. Valenčič Vlado. — Pri Peko, družbi z om. zavezo za fabrikacijo in prodajo čevljev je bil izbrisani poslovodja inž. Dušan Serbec, vpisan pa dr. Vrtačnik Ivan.

Gospodarstvo

Finsider na Hrvaškem in v Grčiji. Družba za financiranje italijanske težke industrije Finsider, ki izkazuje za preteklo poslovno leto 1941-1942, ki je nehalo z dnem 31. marca, pri glavnici 1.800 milij. čistega dobička 150.8 (1940-1941 126.9) milij. lir. Dividenda znaša zopet 6.5%. Družba je ob enem z državno rudarsko družbo ter z državno družbo za nečezne kovine Ammi ustanovila dve podružnični družbi, eno na Hrvaškem, drugo v Grčiji.

Prepoved izdelovanja mesnih konzerv v Srbiji. Srbska vlada je prepovedala izdelovanje mesnih konzerv ter prekajenega mesa.

Novo notranje posojilo na Madžarskem. — Madžarska finančna uprava se pogaja z madžarskimi bankami za emisijo blagajniških zapiskov v znesku 500 milijonov pengő, od katerih naj bi prevzele banke 300, industrija pa 200 milij.

Zagrebske družbe. Kemika, d. d. za kemične in farmacevtske proizvode Zagreb, izkazuje za lansko leto pri glavnici 1.5 milij. kun izgube 1.661.901 kune, došim je za 1940 znašal čist dobiček 1.226.881 kun. — Behringov zavod d. d. v Zagrebu izkazuje za lansko leto pri glavnici 3 milijone kun izgube v znesku 1.447.771 kun. — Novikroman: izguba za 1941 94.647 kun. Hrvatska splošna kreditna banka: glavnica 40, izguba 1941 1.77, dobiček za 1940 5.41 milij. kun.

Romunske železnice. Romunska železniška mreža se je zaradi zopetne pridobitve Besarabije povečala od 7.080 km junija lani na 9.181 km decembra lani. Škoda, povzročena po Rusih zaradi umika, znaša okoli 2.200 milijonov lejev.

Novi bankovci v Ukrajini. Te dni je izdala v promet nova ukrajinska novčanična banka svoje nove bankovce, ki se glase na 5, 10, 20, 50 in 100 karbovancev (okrajšava je kar). Karbovanec odgo-

GASOGENO A LIGNITE PER LA MOTOPESCA

PLINSKI ZA RIBOLOV Z GENERATORJI MOTORNIMI ČOLNI

LAMPAD ELETTRICHE SUBACQUEE

PODVODNE ELEKTRICNE SVETILJKE

REALIZZAZIONI DEL COMMISSARIATO GENERALE PER LA PESCA

USTVARITEV GLAVNEGA KOMISARIJATA ZA RIBOLOV

AUTARCHIA PER LA VITTORIA AVTARKIJA ZA ZMAGO

Industriali Conservieri, Armatori e Marinai della pesca! Tovarnarji, kon. serv. lastniki in mornarji ribiških ladij!

Per incrementare la produzione ittica ANCHE IN TEMPO DI GUERRA. Il COMMISSARIATO GENERALE PER LA PESCA ha realizzato per voi LA LAMPADA ELETTRICA SUBACQUEA e il GASOGENO a LIGNITE

Vantaggiose facilitazioni sono concesse a quanti di voi porranno in uso i predetti impianti.

Un largo credito peschereccio, effettuato dalla BANCA NAZIONALE DEL LAVORO e dal BANCO DI NAPOLI vi faciliterà l'acquisto di questi nuovi ed autarchici mezzi di lavoro.

Da se poveča ribiška produkcija TUDI V VOJNEM ČASU je GLAVNI KOMISARIJAT ZA RIBOLOV ustvaril za Vas PODVODNO ELEKTRIČNO SVETILKO in PLINSKI GENERATOR na LIGNIT

Zelo ugodne cene so dovoljene onim od Vas, ki se bodo posluževali omenjenih naprav.

Dolgoročen kredit za ribiče izdan od BANCA NAZIONALE DEL LAVORO in BANCO DI NAPOLI vam bo omogočil nakup teh novih in avtarkičnih pripomočkov pri delu.

varja enemu rublju. Bankovci imajo na sprednji strani napis v nemščini, na zadnji strani pa napis v ukrajinski.

Bolgarska naročila v Nemčiji. V okviru nemško-bolgarskega kliringa je prišlo do novih sporazumov o dobavih nemških industrijskih izdelkov Bolgariji. Te dobave naj bi v tekočem letu dosegle 12.144 milij. lejev. Ta vsota se bo razdelila na posamezne panoge državne uprave, tako bo med drugim železniška uprava naročila za 2.830 lejev tračnice in vagonov ter lokomotiv, za 51.500 milij. lejev bodo dale naročil občine itd.

Hrvatska državna banka v Zagrebu izkazuje za lansko leto pri glavnici 100 milij. kun čistega dobička 3.84 (1940 3.4) milij. kun.

Trimesečne bančne bilance. Na zadnji seji odbora za varčevanje in kredit v Romi je bilo predpisano, da morajo italijanske banke sestavljati in objavljati trimesečne bilance.

Notranje posojilo v Turčiji. Turčija namerava najeti notranje posojilo v znesku 150 milij. funtov v obliki blagajniških zapiskov. Prva tranša v znesku 40 milij. funtov bo kmalu izdana.

Našim najboljšim — pa umorjenim

Smihel pri Novem mestu, julij 1942.

Tako lepi so kraji okrog Novega mesta, Vasice, skromne in tihe, kjer so živele družine, številne družine, ki so dajale slovenskemu narodu življenje, sedaj so pa uničene. Tako je zločinsko razdejanih samo v smihelski fari pet najboljših, najbolj uglednih in najbolj številnih družin. Nečloveško so umorili, kakor smo na kratko že poročali, brezvestni Slovenci najbolj spoštovane družinske očete.

Umorjeni Hrovat Alojzij je bil rojen 17. aprila 1890 v Petanah. Bil je podžupan obširne občine Smihel-Stopiče. Poleg tega je bil tiskar obrtniške zadruge in preje občinski odbornik. Bil je velik naraven talent, zelo izobražen in ves prežet s pristnim katoliškim duhom. Da je bilo to res, dokazuje dejstvo, da je bil skrbnik oke desetih otrok od katerih sta dva umrla. Bil je skromen mizar v hribovski vasi z majhnim posestvom. Pa si jih je upal s pridnimi rokami in božjim blagoslovom preživeti ter jih je dal tudi študirati. Zločinski partizani so ga umorili zato, ker so se bali silnega vpliva, ki ga je umorjeni podžupan imel v okolici. To je bil njegov zločin. Kaj naj storijo nesrečni otroci, od katerih je najmlajši star komaj dve leti!

Drugi umorjeni je Mišlaci Anton, rojen dne 4. junija 1873. Bil je ugleden krojač na Borščevem. Tam je imel skromen domček, kjer je zagledal enajst otrok luč sveta, od katerih je eden umrl. Sam je bil močovit, dela in silno globoke vere. Prav tako silajno je vzgojil svojo številno družino v pošteno, verne in izobražene Slovence. Ker je bil že v letih in je njegova hiša umaknjena v samoto, se ni več zato zanimal za javno življenje, ampak je ves živel za Boga in za svojo ljubljeno družino, da bi vsi čim več doprinesli Bogu in narodu. Z njim so odvedli in umorili tudi njegovega sina Alojzija, krojača in njihovega krojaškega pomočnika. Ko so jih zvezane gnali v temno noč, so vsi trije molili na glas rožni venec. Na dan usmrtnitve pa so jih silno pretepali, češ da niso vredni strele. Ko so jih tako mučili, so kričali, naj pojo litanije, molijo rožni venec in bero smarnice.

Nadaljnji umorjeni je Škedelj Anton, posestnik na Vrhu in oče številne družine. Sam tako plemenit, poln navdušenja za sveto stvar, posebno pa dober do revežev.

Iz iste vasi so odpelali posestnikovega sina Franca Jakše, fanta kristalno-čistega značaja, ki je še veliko obetal. Tako mirno in vdano je šel v grozno smrt, v zavesti, da se ni nič pregrešil zoper narod in Boga.

O ko bi imeli vsaj njihove grobove, grobove naših mučencev, da bi se vsi od njih mogli razlokat, posebno pa njihovi otroci. Narod, včasih si take moše stavil, danes pa pusti, da jih pobijajo! Kam greš?

Henriku Novaku v spomin

Ko smo izvedeli za Tvojo nenadeno smrt, dragi naš Henrik, skoraj nismo mogli verjeti, da se je to res zgodilo. Nekateri smo se tolažili s tem, da Te imajo ti samozvani »sodniki« zaprtega in da Te kmalu izpustijo. Zakaj, nismo mogli verjeti, da so med Slovenci ljudje, ki so zmožni vzeti življenje tako kristalno čistemu človeku, kakor si bil Ti. Nismo mogli verjeti, da boš moral prav Ti svoje čisto življenje položiti na oltar.

Bil si že v gimnaziji prvi med nami in v začetku edini, ki si se posvetil študiju tako prečnega socialnega vprašanja. Ti si bil med vsemi nami najboljši poznavalec vseh dr. Krekovih socialnih spisov. Kdo od nas — Tvojih sošolcev — se ne spominja, kako si tudi nas hotel pridobiti za študij socialnega vprašanja! Kdo se ne spominja, kako si nam izposloval po izredno nizki ceni »Krekeve izbrane spise«! Kdo se ne spominja Tvojih temeljitih predavanj, katera si imel v naši taktirni srednjošolski organizaciji »Vesni«! — Ti si bil tudi izmed vseh nas najstrastnejši ljubitelj potovanja. Ze kot dijak si peš

Vsak Slovenec, ki le more naj naroči »Slovenčevo knjižnico«. — To je njegova kulturna in socialna dolžnost. Knjige lahko plačujete mesečno

prepotoval celo našo Slovenijo, pozneje kot akademik pa si prepotoval Avstrijo, Češko, Slovaško in Italijo. Potoval si z odprtimi očmi. Koliko si nam pripovedoval o vsem, kar si lepega in koristnega videl. Da, hotel si spoznati ves naš narod in vse naše kraje, njegove dobre in slabe strani in potem v svojem življenju delati za ta Tvoj toliko ljubljani narod. Taka, lepa, čista ljubezen do naroda, kakor si jo gojil Ti, dragi naš Henrik, je redka, zelo redka! Se prav posebno pa si svojo ljubezen posvetil našemu malemu človeku-kmetu in delavcu ki sta bila pomoči in ljubezni najbolj potrebna. Prepričan si bil, da boš v duhovniškem poklicu imel največ prilike delati za svoje ideale. In postal si služabnik božji in se ves predal delu za večno

Julij je pri nas mesec glavne žetve

Ljubljana, julija.

Revní so naši kraji in žita le malokdo pridela dovolj za svoje potrebe. Odkar pomnimo, je bilo v naših krajih tako in vedno smo uvažali žito od drugod, največ pred prvo svetovno vojno iz pristanišč Fiume in Trieste, in sicer skoraj izključno žemorsko žito, tako iz Argentine in Kanade. Med prvo svetovno vojno in kasneje smo bili navezani na uvoz iz Banata in plodovitih pokrajin bivše Jugoslavije. V vsej bivši Sloveniji sta bila le dva okraja tako srečna, da sta pridelala dovolj žita za svoje potrebe in jima ni bilo treba uvažati: Murska Soba in Dolnja Lendava. Celó bogato Ptujsko polje, krški in brežiški okraj so bili navezani na uvoz. Prav tako pa seveda vsi okraji, ki so prešli v sestav Ljubljanske pokrajine. Ako je pred stoletji odpovedal dovoz in je morda tudi drugod odpovedala letina, potem je v naših krajih izbruhnila lakota in naša zgodovina ve za polno strahobitnih let o lakoti.

Pripovedujejo še vedno o košatem gorenjem kmetu, ki je v letih lakote vzel vrečo tolarjev ter odpeljal v Fiume, da tam kupi žita za svojo družino. Vrniti se je moral — bilo je tik po Napoleonovih vojnah — praznih rok, sklicel je družino okrog sebe in vrgel na mizo tolarje: »Otroci, tolarje jejte, žita vam ne morem dati!« Sebe, ko so

Ljubljanske palače so iz novejšega doba

Ljubljana, julija.

Sedanjemu ljubljanskemu rodu se zde mnoge ljubljanske palače kot nekaj samo od sebi umevnega. Prepričan je, da so bile že od nekdaj tu, razen tistih, katere je videl sam nastajati.

Med pomembnejšimi palačami je Ljubljana dobila v svoji razvojni dobi med prvo in drugo svetovno vojno te-le: nebotičnikovo skupino, palačo Bate, palačo Slavije, Dukičev blok, Delavski dom, palačo Trgovske akademije, palačo Dunav, Viktorijo, že poprej Ljubljansko kreditno banko, hotela Metropol in Slon, carinarstvo, palačo Trgovske akademije, novo gimnazijo za Bežigradom, novo osnovno in meštansko šolo za Bežigradom, Rdečo hišo na Poljanski cesti, Tabor, palačo Vzajemne zavarovalnice, palačo Zadrugne gospodarske banke, razne stanovanjske bloke in lepe stanovanjske hiše, zlasti v novejšem času blok Pokojniškega zavoda ob Muzejski ulici, dve palači Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti in v Gladalski ulici, palačo vseučiliške knjižnice, razne stavbe tehniške fakultete na Mirju, prav tam tudi šolsko polikliniko, razne nove stavbe v bolnišnici, med drugim tudi interno kliniko, od trgovskih hiš je omeniti palačo Majerjeve trgovine, dalje nove tržnice, prav lani je bilo dograjeno Baragovo semenišče, še prej pa Delavska zbornica, palača Zavoda za soc. zavarovanje. Zgrajena je bila tudi krasna cerkev sv. Frančiška v Šiški s samostanom.

To so v glavnem večje ljubljanske stavbe v zadnjih 22 letih. Druge ljubljanske palače pa so po večini starejšega datuma, vendar ne tako etare kakor vobče mislimo. Potres l. 1895. je namreč v Ljubljani napravil ogromno škodo, zakaj razpadle so mnoge lepe palače in poslopja, ki so dajale stari Ljubljani njen značaj. Od lepega je ostala le še stara slavna mestna hiša z Robbovskim baročnim vodnjakom, Ljubljanski grad, škofijsko poslopje s semeniščem, cerkve, nekaj fasad, nekatere patricijske hiše na Starem in Mestnem trgu. Stiški dvorec in Virantova hiša na Sv. Jakoba trgu ter nekaj lepih portalo.

Tedaj so mestni očetje ljubljanski vprašali znamenitega arhitekta Kamila Sitteja, kako prenoviti Ljubljano. Svetloval jim je, naj skušajo vrniti Ljubljani njen starodavni značaj. Toda sprito novih sprememb v javnem življenju in novih razmer to po potresu skoraj ni bilo več mogoče.

Javna poslopja so bila po potresu tako poškodovana, da jih ni bilo mogoče prenoviti, marveč so jih morali po večini zgraditi na novo. Tako se je morala popolnoma porušiti bivša deželna hiša na Turjaškem trgu št. 1, v kateri je bilo nastanjenih

in časno srečo najbolj zapuščenih krajev in ljudi, tam blizu Tvoje domače fare v Suhi Krajinji, v Hinhaj.

Ze si gledal prve sadove svojega dela, ko Ti je božja previdnost dala to milost, da si z mučeniško smrtjo zaključil svoje mlado, čisto življenje. — Tvoji prijatelji in znanci stojimo s potrjim srecem ob Tvojem preranem grobu, toda z nezlomljivim duhom gledamo v bodočnost. Obljublamo, da bomo vedno in povsod branili ideale, za katere si padel Ti, dragi naš Henrik! Branili bomo vedno in povsod ideale katolištva, ker smo prepričani, da se more naš narod samo na tem temelju ohraniti in dočakati lepše bodočnosti! Pri našem delu pa bo bdel nad nami Tvoj duh, drag Henrik, ki nam bo pomagal, da bo naše delo kronano z uspehom...

Nasvidenje, dragi naš prijatelj Henrik, v večnosti!

Tvoji novomeški sošolci.

uvredli krompir v naše kraje, je prenehal večni strah pred lakoto. Naši kraji so sicer še vedno odvisni tudi od dobre domače žetve, toda glavna hrana pa je le postal krompir.

In vendar naš kmet spoštuje žito, ljubi žitno polje in je kvečjemu le še na svoje konje in govede toliko ponosen in pa na gozd, kakor na lepo rastlino žitno polje, kakršno je meseca julija. Nekaj mističnega je v tej kmetovski ljubezni do žitnega polja, nekaj, kar ga najbolj veže z zemljo in s poljem. In kmet ni nikdar bolj potr, kakor tedaj,

Prijetna nedelja sv. Cirila in Metoda

Ljubljana, 6. julija.

Prva julijska nedelja, ki je letos padla na dan sv. Cirila in Metoda, je bila lepa, topla in brez vsake nevarnosti kakor lokalne nevihte. Deževni oblaki niso nikakor strašili in motili mirnega nastojenja ljubljanskih občanov. Od zore do mraka se je povsod v mestu in okolici razlivala prijetna julijska toplota. Utihišli so samo nekateri krilatci pevci. Drobna prepelička je kon-

kadar mu na primer toča pobije žitno polje.

Letos kmet ni preveč zadovoljen z žitnimi polji. Ozimina se zlasti ni obnesla, ker je bila dolga in ostra zima, mestoma še celo brez snega. Boljše kaže jaro žito. Sedaj kmetске gospodinjje že ugibljejo, kje dobiti dobre žančice, nekateri svetujejo, da bi žito kar pokosili, kakor delajo to drugje, toda težko bo pridobiti kmeta, da bi tako profaniral etare običaje. Kosi naj se trava, si misli kmet, žito pa je najlepši božji dar in se mora vsako bilko vzeti lepo v naročje, kakor delajo to žančice.

Glavno žito v Ljubljanski pokrajini je še vedno pšenica. Naši kraji so še toliko topli, da more pšenica lepo dozoreti, ne tako, kakor že malo severneje, kjer pšenica ne uspeva, temveč samo še rž, ječmen in oves. Res je, da tudi pri nas v visokih legah ne uspeva pšenica, pa tudi rž ne, temveč kmetje pač sejejo samo oves, moko pa kupujejo, ali pa še vedno jedo ovenjak ali ovenen močnik. Lani je na primer imela Ljubljanska pokrajina 23.770 takih kmetij, ki so pridelovale žito, in sicer v 95 občinah. Lanski pridelek: 6.243.352 kg pšenice, 545.435 kg rži, 336.294 kg soržice, to je zmesi pšeničnega in rženega zrna, in 3.209.826 kg ječmena. Za oves ni bilo uradnih podatkov, enako tudi ne za proso, ajdo in le približno za koruzo.

Kakšen bo letošnji pridelek, je sedaj težko reči. Res je, da so bile posejane večje površine in so kmetje prav tekmovali, kdo bo zasejal več žita, toda mnogo žita je zaradi slabe zime propadlo.

Sedaj, ko bodo kmetje poželi žito, naj skrbje kot umni gospodarji še za to, da bodo poleg žita izvabili še v jeseni čim več iz zemlje. Vse strnišče je treba takoj preorati, potem pa posejati z ajdo, a koruzo za krmo, repo in grašično-ovseno zmesjo za krmo. Tako bo gospodar dobil iz zemlje kar se da največ!

Čala svoje jutranje »ped-ped« koncerte. Žito popolnoma dozoreva. Žitno klasje po mnogih okoliših njihovo bujno valovi in vzbuja lepe nade. Utihišli je tudi skrivnostni kosci, saj je seno v glavnem že pokosil, le zamudniki še spravljajo zadnje seno in tem kosci noče prepevati. Kukavica se tu in tam na Golovcu, toda že redko oglašja. Kmalu bo utihnila. Še vedno pa se prav ljubko oglašajo drugi nam dragi pevci-krilatci. V nedeljo je posebno živahno drobil svoje pesmice drobni škranček, od ranega jutra do pozne večera. Krilatci pevci nam bodo še ta mesec peli, prihodnji mesec pa utihnejo vsi ptičji zbori.

Nedeljsko vreme je bilo prijetno in ugodno za kopanje in kopanje. Povsod ob vodah v ljubljanskem območju so se zbirale skupine mladih in starih kopalcev, pomešane z elegantnimi in tudi priletnimi kopalkami. V modo je sedaj prišel »kravlj«. Povsod je zavladal, posebno med mladim svetom. Kopalni isvet se ga uči na vse pretege. Stari načini plavanja so omalovaževani, kopalec starega kova vzbuja med mladimi kopalkami in tudi starejšimi skupinami, ki so se navdušile za kravlj, le pomilovanje in celo ironičen zasmeš. Starejši človek se zato raje skromno stisne v kak kot in plava po svoje. Plavanje na hrbtu pa je še vedno v čišli. Stara prijateljstva v nedeljo obiskala prostorček, kjer se vedno razvija kopalna idila. Pogovor med kopalcem: »Glej! Ta je še vedno staromodni! Kako steguje svoje krake!...« »Je pač že preokoren za kravlj« — Vmes je posegal besednik: »Nič čudnega! Ko smo mi bili mladi, na deželi sploh niso mnogo dali na plavanje in kopanje sploh. Fantje, bili so redki, so plavalci po »spasje«. Kako daleč je že čas, ko je prišel domov Kovačev študent. Kopal se je neko nedeljo. In plaval je! Fantje so ga občudovali in govorili: »Glej, glej! Zna že po gosposko plavati.« — »Kaj po gosposko? Po marinarsko! Na deželi so tedaj smatrali plavanje na žabji način za marinarsko plavanje. Kljub temu, da človek ne zna kravla, pa vendar rad plane v hladno vodo in se po svoje vija.

V nedeljo je bilo vroče, saj je toplomer kazal v senci nad +26° C. Zejo so si gostili gasili s pivom, zato je bil velik naval na gostilne, mladina se je lotila seveda z vneto sladoleda.

sv. Petra in trnovska sta doživeli med tem mnogo sprememb, v svoji sedanji obliki pa odgovarjata arhitektonskemu okusu. Cerkev sv. Jakoba je v popotresni dobi pridobila lepo in okusno župnišče, fasada cerkve pa je bila nekoliko pokvarjena. Rešil je, kar se rešiti da, mojster Plečnik s preureditvijo spomenika farnim patronom ljubljanskim in pa z zasadiitvijo topolov ob cerkvi.

Med zasebnimi trgovskimi hišami, ki so bile zgrajene v popotresni dobi, je treba predvsem omeniti lepe palače tvrdke Kleinfayera in Bamberg na Miklošičevi cesti, delo znanega arhitekta prof. Maksa Fabianija, in pa palačo tvrdke Urbane.

Vidimo torej, da je skoraj vse, kar predstavlja dandanes sodobno Ljubljano, v glavnem delo stavebnih razdobij: prve popotresne od leta 1895. do leta 1914. in pa druge, med prvo in drugo svetovno vojno, torej od leta 1918. do danes.

KULTURNI OBZORNIK

Latinska razprava prof. Grivca o cirilometodjskih problemih

Prof. dr. Grivec je v zadnjih časih napisal več razprav o najnovejših svojih raziskavanjih življenja in dobe sv. Cirila in Metoda, med njimi tudi v latinščini pisano razpravo *Vitae Constantini et Methodii versio latina, notis dissertationibus de fontibus ac theologia ss. Cyrilli et Methodii illustrata auctore dr. Francosco Grivce, Acta Academiae Velehradensis fasc. 1-2, 1941.* Razprava je tiskana na uvodnem mestu ter obsega 127 strani, je pa samo prvi del zbirke člankov o problemih, ki se tičejo svetih življenj. Vsebinsko in vrednost podamo najbolj nazorno, če prevedemo oceno znanega slavista in bogoslovca, profesorja za starocerkveno slovenščino na teološki fakulteti bivše češke Karlove univerze v Pragi, dr. Vašice, naslednika prof. Vajsa. V reviji olomuških dominikancev Na hlu binu, 1942, št. 7 je namreč napisal o tem delu tole (prinašamo v izveščku): »Ta razprava je zbrala v Velegradskih akademij kot prvi del izbranih studij, s katerimi bi kakor zaključeval svoje skoraj štiridesetletno raziskavanje cirilometodjskih vprašanj eden najboljših poznavalec tega problema dr. Fr. Grivec, profesor ljubljanske univerze. Zbral jih je ob najvažnejšem viru cirilometodjskega vprašanja, ob življenjih svetega Cirila in sv. Metoda, ki ju je znova preložil v latinščino. Po nekaterih prevodih tega vira — ne samo v la-

tinščino, kamor ju je prestavil Pastrnek (1902), temveč tudi v druge moderne jezike (Miklošič v ruščino, slovenščino in latinščino, Dvornik francoščino, Stanislav v slovaščino itd.), bi se zdel ta prevod komu, v to neposvečenemu, skoraj odveč. Toda kdor si pozorno ogleda bogat znanstveni aparat ter mnoge spremembe v samem prevodu, spozna, da novi prevod ustreza sedanjemu stanju znanstvenih raziskavanj ter da vpoštevata iz njih na najtočnejši način in najkrajši vse, kar je do zadnjega časa o tem predmetu prinesla strokovna zgodovinska, filološka in teološka kritika. Poleg tega je pisatelj dodal svojemu prevodu pregled vseh pomembnejših slovenskih in grških virov, ohranjenih kodeksov obeh življenjepisov, dotika se vprašanj njunih izvorov, primerja ju s podobnimi hagiografskimi bizantinskimi spisi ter se peča tudi s karakteristiko njunega sloga. K popolni osvetlitvi cirilometodjskih vprašanj dodaje kritični razbor tudi ostalega cirilometodjskega pismenstva. S tem svojim uvodom in prevod življenjepisov slovenskih apostolov daje Grivec varen pogled v skoraj nepregledno zapletenost strokovne cirilometodjske literature, orientira v njih bralce ter jim tako nadomestja mnogog težkodobnih raznojezičnih virov. Strokovnjaku pa odpira pot k nadaljnjemu podrobnejšemu študiju.

Kmalu nato pa je izšel drugi del teh razprav v fasc. 3, na straneh 161-277, torej na novih 111 straneh, kjer je pod naslovom »Bogoslovje sv. Cirila in Metoda« (De Theologia SS. C. et M.) priobčenih 13 razprav o bogoslovjih, cerkvenozgodovinskih in književnih vprašanjih, ki so v zvezi z delovanjem sv. bratov; O razmerju do patriarha Fotija, o virih

bogoslovja sv. C. in M., o slovanski liturgiji, o prvenstvu sv. Petra in rimskih papežev, o izhajanju Sv. Duha, o pristnosti papeževske poslanice »Slava v višnjih Bogu«, o dveh pesmih sv. Cirila, o nameravani vrnitvi v Carigrad i. dr. Za nas je najvažnejše poglavje o sledovih Cirilovega bogoslovja v drugem frisiškem spomeniku. To poglavje obsega največ novih dognanj, pomembnih za našo književnost in zgodovino. V okviru ostalih poglavij je šele razvidno, s kako ogromnim znanstvenim delom je pisatelj končno odkril pravilno rešitev zapletenega vprašanja o naših najstarejših književnih spomenikih; to je pisatelj potem obširneje obdelal in popopolnil v knjigi Zarje stare slov. književnosti ter v članku v Domu in svetu št. 3-4.

V poglavju o slovanskem bogoslužju je na podlagi natančne raziskave Koceljvih zaslug in panonskih cerkvenih razmer odkril zadovoljivo novo rešitev raznih dvomov o Metodovi pokrštni papežu Janezu VIII. Tudi v drugih poglavjih je mnogo novih odkritij, ki kažejo delo solunskih bratov v novi luči in ki bodo gotovo zbudila pozornost strokovnjakov.

Navzile razmerno majhnemu obsegu je to doslej največje in gotovo najvažnejše delo mednarodne znanosti o književnem in apostolskem delu sv. Cirila in Metoda. Na 244 straneh je v jedratem latinskem jeziku podano ogromno znanstveno gradivo z mnogimi pomembnimi novimi jezikovnimi, književno in cerkvenozgodovinskimi ter bogoslovskimi dognanji.

Ko poročamo o tej važni latinski razpravi o rezultatih življenjskega dela prof. Grivca, ne more poročila zaključiti boljše, kakor ga je prof. Vašica ob oceni l. dela, namreč »da bodo vsi častilci svetih apostolov Velegrajski aka-

demiji hvaležni, da izdaja te solidne, bistre in zbrane studije neutrudljivega in zaslužnega znanstvenika prof. dr. Grivca.

»Osservatore Romanoc« poroča o najnovejši knjigi prof. dr. Grivca pod naslovom: Sveta Ciril in Metod in začetki slovenske književnosti (I canti Cirillo e Metodio e gli inizi della letteratura slovena.) V članku je Muramus podal vsebinsko zadnje njegove knjige tako, da je širokim katoliškim vrstam, ki boro vatiškansko glasilo, dobro predstavil začetke slovenskega katolištva ter delo svetih apostolov v njem, obenem pa tudi poudaril pomen frisiških spomenikov za slovansko literaturo (saj je najstarejši ohranjeni slovanski dokument) ter še posebej za avtonomno slovensko književnost. Da je izšel članek v tako odličnem katoliškem dnevniku, je gotovo veliko priznanje dr. Grivcu ter tudi priznanje važnosti njegovim znanstvenim rezultatom. Obenem s člankom sta tudi objavljeni dve sliki iz Plečnikove Ljubljane: namreč ena izmed kapelic na Zalah ter šišenska cerkev. Tako predstavlja Plečnik religiozno Ljubljano v vatiškanskem glasilu (z dne 26. junija t. l.).

Materina roka je naslov novi salezijanski knjižici (št. 205-206), ki jo je episkop dr. Knific France. Na podlagi dveh odličnih italijanskih tovrstnih del (Gnocebi: Educazione del cuore, ter P. Gillet: L'educazione del cuore) je lepo za slovenske razmere priredil ter pri nas lokaliziral nauk, kako naj mati vzgaja svojega otroka ter ga vodi varno preko vseh mladostnih razburjenj. Knjižica ima lep vzgojni namen ter vsebuje vsa dogajanja novejših pedagogov o vzgoji mladine v lepem predavanju, ki ga ima gospa Milica Dolenčeva mladim materam. Knjižico priporočamo (stane 1 liro).

Droblne novice

Koledar

Torek, 7. julija: Vilibald, škof; Benedikt XI., papež; Edilburga, devica; Panten, spoznavalec; Ljudi, škof.

Sreda, 8. julija: Elizabeta Portugal., kraljica in vdova; Evgen III. papež; Kilijan, škof in mučenec; Koloman, mučenec.

— Posmrtno opravilo po 1. prefrskem župniku Komljanu Jankotu bo imela duhovščina novomeške dekanije v sredo, 8. t. m. ob 8 zjutraj v kapiteljski cerkvi v Novem mestu. To cerkev smo odbrali, ker je novomeški kapitelj patron župnije Prečna in je v novomeškem kapitelju tudi sedež dekanije, v kateri je deloval pokojni od leta 1923. — Pokojnikovi sošolci, ki so l. 1917 stopili v dušno pastirstvo, se vabijo, da za pokojnika opravijo dogovorjeno število vs. maš.

— Učite se strojepljan! Novi eno- in tri-mesečni tečaj prične v torek, 7. julija. Največja moderna strojepljavnica. Pouk po desetprstnem sistemu. Učnina nizka. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekti brezplačno: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15. (Telefon 43-82).

— Juljsko vreme. V soboto je bilo vreme spremenljivo. Prvi naliv, trajajoč dobrih deset minut, je bil okoli 13. drugi pa okoli 17. Po zadnjem nalivu se je prikazala čudovito lepa mavrica na zahodni strani za Golovcem. Najvišja dnevna temperatura se od dne do dne dviga. V soboto je bila dosežena +26°, v nedeljo +26,2° Celzija. Barometer je v nedeljo dosegel 765, v ponedeljek 763,9 mm. V petek in v soboto do nedelje je padlo ta mesec že 24,4 mm dežja, ki je primerno namočilo zemljo. V ponedeljek zjutraj se je jutranja temperatura od +12° C prejšnjega dne dvignila na +14,8° C.

— Nevihla, ki je prihrumela nad okolico Dobrove pri Ljubljani v petek popoldne, je, kakor nam poročajo, napravila našim kmetovalcem precej strahu, a tudi škode. Nevihla je spremljal močan vihar, ki je lomil drevje in metal s streh opeko, tako da so se ljudje že upravičeno bali, kdaj jim začne obračati še kozolce. Močno je poškodovana po viharju tudi turščica, posebno zgodnja, ki je ravno v najbujnejši rasti. Tudi žita so prizadeta, posebno rž, ki je letos po mnogih krajih nenavadno visoka. Zetev bo vsled tega zelo otežkočena. Med nalivom je padala v drobnejših zrnih toča, ki pa k sreči razen na turščici in solati na pustila vidnih sledov.

— Peske so nevarna jed. Sedaj prodajajo v Ljubljani in po drugih naših krajih ogromne množine marelic, uvoženih iz južnih pokrajin, na trgu so se pojavile že zgodnje slive, kmalu bomo imeli tudi dovolj domačega tega sadja. Pri tem pa opažamo pojav, ki bi drugače bil sicer nedoločen, sedaj pa postaja prav nevaren za zdravje naše mladine. Otroci namreč pobirajo po cestah in po živilskem trgu marelične peske in peške sliv ter jih tolčejo in te peške zaužijejo nekateri otroci v prav velikih množinah. Otroci imajo sicer prav, ko menijo, da so jedra mareličnih pešk prav okusna in slastna, saj vsebujejo res dovolj olja. Toda otroci ne vedo, da imajo ta jedra, enako, kakor vse koščice sadja, v sebi prav nevarne strupe, med katerimi je celo cijanovna kislina, torej eden najhujših strupov, kar jih pozna sodobna kemija. Te kisline — nekateri jih pravijo tudi pruska kislina, ker so jo najprej odkrili v Prusiji — sicer ni bogve kaj v jedru marelične peske, samo neznatna količina jo je, toda če se otrok preveč naje teh jedr, kmalu občuti neznosno bolečino v želodcu, omrtavelost po vsem telesu in pripete se tudi primeri nevarnega zastrupljenja. Isto velja za jedra domačih in tujih češpelj, breskev in slivnega sadja. Čuditi se je torej navzpet, ki je izšel pred kratkim, naj mladina zbira te peske in lušči iz njih jedra, ker ima potem v njih dobro nadomestilo za pristne mandelje, lešnike in drugo slatko sadje. Ta jedra je le v toliko priporočati v zbiranje, v kolikor so peske pripravna zimska hrana za ptice, ki same dobro vedo, koliko je smejo pojediti in imajo tudi bolj odprtega želodca, mladini pa moramo zaradi omenjenega strupa zauživanje teh jedr odločno ovselovati, pa naj bodo še tako slastna.

— Odpadki morajo na kompost! V kratkem bodo skoraj vse rastline dozorele, nekatere pa so že. Razen glavnega sadeža na rastlini pridobi delovalce tudi mnogo odpadkov, kakor listja, stebel, korenin, kar ne gre za človeško prehrano, le pri nekaterih rastlinah pa je sposobno tudi za živalsko hrano. Mnogo delov rastlinja torej gospodar ne ve prav uporabiti, recimo krompirjevo ali slabo listje kakke druge rastline. Nesposobno bi bilo to rastlinje metati na gnoj, kjer hasne le malo, še manj pa stran, recimo v vodo, na pota in podobno. Tako rastlinje spada na kompost, ki v gotovih primerih zaleže prav tako dobro, kakor najboljši gnoj. Na kompost spada tudi plevel, samo paziti moramo, da že ni dozorel. Ako že razvijajo plevel seme, je bolje, da ga sežemo in pel uporabimo za gnoj.

— Pojasnilo. Prejeli smo: »Slovenec z dne 26. t. m. piše med »Drobnimi novicami« o barjanski vreči kot izvrstni solati. Ime pa ni pravilno in menda ni tiskovna pomota, ker se do sedaj ne ponavlja. Pravilno ime te rastline je: travniška kreša (Nasturtium officinale, Brunnenkresse). Kot izvrstna solata je že davno znana in jo ne odkrivajo šele zdaj. V okolici cvetličnega vrta Erfurt v Nemčiji jo že davno goje v velikih množinah. Cvete od aprila do septembra.

Ljubljana

Lep pogreb zaslužnega javnega delavca

V petek popoldne je pospremila Ljubljana ob Mirni popoldne na zadnji poti z Zal na pokopališče pokojnega politika, senatorja, pravnika in gospodarstvenika dr. Gustava Gregorina. Vsi najvidnejši predstavniki ljubljanskega javnega, kulturnega in gospodarskega življenja so počastili spomin zaslužnega delavca. Našo univerzo je zastopal rektor g. dr. Milko Kos, občno pa ravnatelj Jantigaj in nadzornik dr. Svetel. Prav tako so prihiteli ugledni predstavniki gospodarstvenikov, med njimi predsednik Narodne galerije dr. F. Windischer, dalje predsednik Odvetniške zbornice dr. Zirovnik, zastopniki Novinarskega društva in mnogi drugi odličniki. Ko je duhovščina opravila pred molitveno pogrebno molitvo, so Matičarji zapeli pretresljivo žalostinko »Človek glej! Spreved je krenil v cerkev pri Sv. Križu,

odkoder so krsto prenesli v družinski grob. Ob grobu so zapeli pevec še »Blagor mu, ki se spočije!«

Prav isti dan so ob treh popoldne spremili k zadnjemu počitku znanstvenika in književnika, vseučiliškega profesorja dr. Frana Ilesiča, kateremu so pevec prav tako zapeli nekaj žalostink v zadnje slovo.

1. Pobožnost trinajstih torkov. Danes, v torek zvečer ob četrta na 7, bo pri frančiškanih zopet pobožnost trinajstih torkov v čast sv. Antona Padovanskega. To bo tretji torek izmed trinajstih. Pobožnost je zajela široki obseg, saj bo postala kot velika božja pot. Cerkev je vsak torek zvečer polna. Vse pretresljivo moči k velikemu čudodelniku iz Padove in pomočniku v vseh zadevah. Vabljeni tudi za nočjo!

2. Na strokovno nadaljevalni šoli za meščansko in tehnično obrt v Ljubljani bo pouk od 8. t. m. dalje v prostorih osnovne šole na Grabnu.

3. Pismeno dovoljenje lastnika gozda mora imeti vsakdo, ki seka drevje ali pobira veje in suhljad po gozdovih in hostah na vsem ozemlju ljubljanske občine. Kdor bo sekal les ali nabiral drva brez takega dovoljenja, bo takoj aretiran in oddan policijskemu oblastvu, nato pa sodišču, da ga bo kaznovalo za gozdno tatvino. Obenem vabimo vse posestnike gozdov, naj dajo vsem onim osebam, ki zanje sekajo ter spravljajo drva ali suhljad v njihovem gozdu, pismena dovoljenja na tiskovinah, ki jih dobe v mestnem gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici št. 7. Vsa dovoljenja naj gospodarji gozdov prinesejo mestnemu gospodarskemu uradu, da jih opremi z žigom mestnega poglavarstva. Ta dovoljenja morajo delavci imeti vedno pri sebi.

4. Opozorjamo na predstavo Bizetove »Carmena«, ki bo v sredo za red Sreda. Naslovno partijo bo pela kot gost Elza Karlovčeva. Ostala zasedba bo običajna le partijo Zunige bo pel tokrat Drago Zupan.

5. Po radijske aparate naj pridejo tisti, ki dobe dovoljenje Kr. Kvesture zanje, v staro cukrarno na Poljanskem nasipu št. 40 ob torkih, četrkih in sobotah od 12 do 13. Razen dovoljenja morajo s seboj prinesiti tudi potrdilo mestne občine za prevzeto aparat.

6. Pometanje in škropljenje hodnikov. Ko je mestno poglavarstvo pred kratkim objavilo opozorilno listino, da morajo hišni posestniki sami snaziti in škropiti hodnike, je res precej hišnih posestnikov začelo snaziti in škropiti hodnike, okopavati travo ter sploh skrbeti za red in snago pred svojimi posestvi, da so po nekaterih krajih mesta ulice že mnogo bolj čedne in lične. Še vedno je pa tudi precej malomarnih posestnikov, ki navodil ne upoštevajo ter ne snazijo hodnikov, kakor bi morali. Zato mestno poglavarstvo spet opozarja hišne posestnike, da bo strogo pazilo na izvajanje predpisov ter bo vse malomarne hišne posestnike brez izjeme kaznovalo za kaznovanje.

7. Papirnat vrečice za sladoleđ, tramvajske vozne listke, olupke pomaranč in druge odpadke ljudje še vedno mečejo kar na hodnik ali cesto, da so nekatere ulice kar nastlane s smetmi. Za vse te odpadke je pa po Ljubljani na primernih mestih nameščenih okoli 230 koškov, poleg tega je pa v vsakem tramvajskem vozu pri izhodu predal, kamor naj ljudje pri izstopu mečejo vozne listke, da res ni treba papirja metati po cestah. Ker zlasti sladkosnedžev ni mogoče odvadiati te grde razvade, je zasledovanje ljudi, ki smete ulice, poostreno ter bo vsak prestopke predpisa kaznovan z globo od 3.80 do 5.80 L, v primeru neizpolnlivosti pa z zapornikom do 20 dni.

8. Po drva na mestno pristanišče naj prihajajo stranke samo tiste dni, kakor je zapisano na nakazilu. Brez nakazila seveda drva nikdo ne more dobiti, prav tako pa z nakazilom dobi drva samo tisti dan, ki je zapisan na nakazilu.

9. Splošna bolnišnica v prvi polovici leta. V prvih šestih mesecih letošnjega leta je ljubljanska splošna bolnišnica sprejela skupno enajst tisoč dve sto ena in štirideset bolnikov. Lani je ljubljanska splošna državna bolnišnica sprejela skupno vse leto 28.316 bolnikov. Vidimo torej v primeru s prejšnjim letom, da je obisk padel povprečno za pet sto vsak mesec.

10. Reševalni avtomobil je imel od sobote do večera popoldne precej dela in so ga ljudje pogosto videli na cesti. Toda v skoraj vseh primerih je šlo za razne bolezni notranjega značaja, kakor za slepič, porod in slično. Le v nedeljo je moral reševalni avto iz novih hiš Pokojniškega zavoda prepeljati v Slajmerjev dom nekoga L. E., ki se je poškodoval na glavi.

11. Zaradi navijanja cen in žaljenja priče. Mnogi obtoženci v kazenskih procesih in tudi mnogi toženci v civilnih pravih hrujajo priče, ko izpovedujejo za nje neprijetne in nje obremenjujoče okolnosti, žalijo jih in jim očitajo v razburjenosti celo — laž. Imajo pač obtoženci pravico ugovarjati proti izjavam prič, toda v primeru in dostojni obliki, da njih navedbe ne odgovarjajo točno resničnemu dejanskemu stanju, toda žaliti ne smejo prič in jih zato kazenski zakon jemlje v zaščito. Kazni za žalitev priče so primerno stroge, to je skušila kmetica Marija iz Tomačevega, ki je bila obsojena pred kazenskim sodnikom-poeidencem v dvorani št. 79 okrožnega sodišča zaradi navijanja cen krompirja in žalitve priče na 10 dni zapore in 400 lir denarne kazni pogojno za dve leti. Zaradi krompirja je bila izrečena denarna, zaradi žalitve priče zaporna kazen. Kmetica Marija je lani septembra prodala z nje petim strankam 938 kg krompirja po 1.20 do 1.50 lir kg, ko je bila takrat cena krompirja maksimirana na 1.10 lir kg. Na razpravi, ki je bila 22. novembra lani v sobi št. 28 na okrajnem sodišču, je zaradi navijanja cen obložena kmetica Marija S. očitala priči, ki je za njo obremenljivo izpovedala, laž. Sodnik je razpravo prekinil, zapisal v zapisnik incident in spise predložil državnemu tožilstvu, ki je nato kmetico obtožilo zaradi prestopka po čl. 8 uredbe o cenah in zaradi prestopka žalitve priče po §-u 302 kaz. zak.

Naznanila

GLEDALIŠČE. Drama: Turek, 7. julija ob 17.30: »Kralj na Betajnovi«. Red Turek, 8. julija ob 17.30: »Romeo in Julija«. Red B., 9. julija ob 17.30: »Kralj na Betajnovi«. Red Cetrek. Opera: Turek, 7. julija ob 17.30: »Krispin in njegova botra«. Prva slovenska uprizoritev te opere. Red Premierski, 8. julija ob 18.30: »Carmen«. Red Sreda. Gostovanje Elze Karlovčeva. Cetrek, 9. julija ob 17.30: »Krispin in njegova botra«. Red A. RADIO. Turek, 7. julija: 7.30 Poročila v slovenscini — 7.45 Poročila v italijanscini — 12.20 Koncert sopranistke Režike Lipušček Koritnikova — 12.40 Sekstet harmonik — 13. Napoved časa — Poročila v italijanscini — 13.15 Poročila v hrvaščini — 13.20 Oboježniški 811 v slovenscini — 13.17 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Stijane — Pisana glasba — 14 Poročila v italijanscini — 14.15 Orkester

vodi dirigent Segural — 14.45 Poročila v slovenscini — 17.15 Lahko glasbo vodi dirigent Gallino — 19.30 Poročila v slovenscini — 19.45 Koncert kitarista Stan-ka Preka — 20. Napoved časa — Poročila v italijanscini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenscini — 20.30 Vojaške pesmi — 20.45 Operetna glasba — Orkester in zbor vodi dirigent Petralia — 21.25 Koncert altistke Elze Karlovčeve — 22. Predavanje v slovenscini — 22.10 Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza — 22.45 Poročila v italijanscini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Triviera c. 5, mr. Ročev, Celovška c. 62 in mr. Gartner, Moste, Zaloška c. 47.

POIZVEDOVANJE. Oseba, ki je pomotoma vzela črn dežnik na Rakovniku v petek od 6 do 7 zvečer, se lepo naproša, naj ga odda na Rakovniku ali v Mladinskem domu na Kodeljevem.

Papiza, zelenkastorumen, je ušla na Mirju. Če se je kam zatekla, prosim, da jo vrnejo proti nagradi na naslov: Sedej, Groharjeva 21, spodaj.

Z Gorenjskega

Borovnice so na Gorenjskem letos bogato obrodile. Mladina donaša polne kosare nabranih sadežev domov, kjer jih matere potem prekuhavajo v razne meze in ocedke za zimo. Tudi nabiranje zdravilnih zelišč je zelo živahno.

Koncert v Smledniku. Krajevna skupina v Smledniku je priredila popoldanski koncert in srečolov. Igrala je godba na pihala iz Medvod pod vodstvom kapelnika Alojzija Osjeha. Prireditelj je vrgel 922 mark, ki so jih izročili Rdečemu križu.

Umrli je v Dobjah pri Poljanah 70 letni Alojzij Grošelj, ki je bil mnogo let župan občine Poljane. Bil je delaven v vseh gospodarskih organizacijah in vzor kmetijskega stanu.

Nov otroški vrtec je bil odprt v Kropi, ki je znana po lepih izdelkih umetnega kovačstva. V otroškem vrtcu je prostora za 70 otrok.

S Spodnjega Štajerskega

Zetev smrti. V starosti 62 let je umrl v Framu posestnik Stefan Mesarič, v mariborski bolnišnici pa zidarjeva žena Julika Rumpf, stara 69 let. V Celju so umrli: Ivan Jelen, Terezika Gajšek, Alojzij Irčič s Pake. V Lučah je umrl Franc Podkrižnik, v Polesju pri Slivnici Alojzij Kovač, v Belih vodah pri Šostanju Neža Gorjanc, v Latkovi vasi pri Preboldu pa Jožef Verdelj.

Poročila so se v Celju: Matija Turk in Kristina Pestvšek, Franc Trop in Terezija Hojan, Ludvik Bandek in Marija Založnik, Karel Pavčnik in Terezija Feldin, Ivan Skok in Avguštna Prevotnik, vsi iz Celja; Anton Lovnikar iz Celja in Rozalija Kovačič iz Kozjega.

Nesreče. V neki tovarni v Rušah je padel 46 letni delavec Anton Mihelak po stopnicah in si ranih hrbtenico. V nekem podjetju na Tez-nem pri Mariboru se je 35 letni delavec Bogomir Avguštin hudo opekel s smolo. Kovinarju Mihaelu Tajnikarju so med delom prileteli železni drobič v obe oči in mu jih nevarno rani-li. Friderik Klančnik, 22 let stari zavarovalni uradnik, je padel na stopnicah in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Iz Hrvatske

Pravilnik za izvajanje zakonske naredbe o hrvatskem pravopisu. Hrvatski prosvetni minister je izdal pravilnik za izvedbo zakonske naredbe o novem hrvatskem pravopisu. Zakonska odredba o hrvatskem pravopisu na Hrvatskem dočela odpravlja fonetično pisanje.

Hrvatska prosvetna uprava je iz razpoložljivih sredstev v sedaj veljavnem državnem proračunu odobrila večje kredite podeželskim občinam za zidanje novih ljudskih poslopij.

Tobačna letina na Hrvatskem bo predvidoma zelo dobra. V Hercegovini so ljudje sicer zasadi s tobakom manjše površine ter bo zaradi tega letošnji pridelek po količini manjši od lanskega. Kakovost tobaka bo pa boljša.

Urad za oblikovanje cen in mezd v Zagrebu je sklenil, da veljajo na hrvatskem državnem področju meze za vse delavstvo opekar-ske stroke na tisti višini, kakor so sporazumno določene med zastopniki Hrvatske delavske zveze in hrvatskimi opekarnami. Kolektivna pogodba obsega 12.000 delavcev, zaposlenih v raznih hrvatskih opekarskih podjetjih.

Hrvatsko državno gledališče v Zagrebu bo zaključilo letošnje gledališko sezono 12. julija z dvema domačima deloma, s Papadopulovo opero »Sunčnica« in Lamzovim »Kontrolor-jem«.

Hrvatska vlada je izdala zakonsko naredbo, s katero je proglasila vse zaloge žita, raznih stročnic in krompirja za državni monopol.

Nemška gradbena organizacija Dr. Todt je prišla razširjevati in modernizirati več prometno važnih cest v Hercegovini.

Mestna občina v Brodu namerava v kratkem ustanoviti mestno knjižnico in čitalnico.

V Vinkovcih so prejšnji teden ustanovili Hrvatsko nabavljajno in prodajno vinarsko zdru-govo. Za predsednika zdruge je bil izvoljen Anton Horvatič.

Na zadnjem obnem zboru Zadruga poštih uradnikov v Zagrebu je bilo sklenjeno, da bo za druga pristopila k »Skldu 10. aprila 1941 za zidanje družinskih hiš za pokone namestence v Zagrebu. Predsednik zdruge je dr. Frane Car.

Pred kratkim odprta najmodernejša bolnišnica na Rebru v Zagrebu bo dobila sedaj še moderno prosekuro, župnijske cerkev in župnišče. Stroški za ta dela so preračunani na 2 in pol milijona kun.

Dne 15. julia bo pričel direktni železniški promet med Neodvisno Državo Hrvatsko in Ma-džarsko.

Iz Srbije

Prvi vseučiliški profesorji na prenovljeni belgrajski univerzi. V smislu določil nove uredbe za ureditev srbskega vseučilišča je na predlog prosvetnega ministra srbska vlada imenovala prve profesorje. Za vzgojitelje bodoče srbske inteligence so izmed srbskih znanstvenikov izbrani za vseučiliške profesorje naslednji: za profesorje na filozofski fakulteti: dr. Mi-lutin Milanković, dr. Veselin Čajkano-vič, dr. Nikola Radojčić, dr. Nikola Po-pović. Na pravni fakulteti: dr. Milan To-dorović, dr. Laza Kostić. Na bogo-slovni fakulteti: Lazar Mirković, dr. Ra-doslav Grujić, dr. Filaret Granič. Na medicinski fakulteti: dr. Aleksander Ra-dosavljevič, dr. Milovan Milovanović, dr. Kosta Todorović. Na tehniški fakul-teti: arhitekt Branko Popović, arhitekt Sve-tozar Jovanović, dr. Milan Luković, ing. Milozar Vasiljevič. Na poljedelski fakulteti: dr. Dobroslav Todorović, dr. Zarko Miletić, dosedanjí pomočnik ministra za srbsko narodno gospodarstvo in prejšnji po-moćnik ministra za gozdove in rudnike, in dr. Mihajlo Gradojević.

Nova delniška družba v Beogradu. V Bel-gradu so ustanovili novo delniško družbo »Di-namit-Nobel, Beograd. Akcijski kapital del-

niške družbe, ki se bo bavila s prodajo raz-streliva za rudarske svrhe in potrebe ter z iz-delovanjem umetnih gnojil, znaša 1 milijon dinarjev.

Obvezno gnojenje polja v okolici Velike Kikinde. Oblasti v Veliki Kikindi so izdale na-redbo, po kateri morajo vsi kmetje pognojiti svoja polja z umetnim gnojem, ki ga bosta dali na razpolago združni organizaciji »Agraria« in »Agrarprodukt«. Za neizvršitev naredbe je določena visoka kazen.

V Veliki Kikindi so v zadnjem času odprli pet novih konjskih mesnic.

Da bi povsem zatrl kvartopirstvo, name-ravajo oblasti v Valjevu zapreti več javnih lo-kalov in krčm. Oblasti budno pazijo tudi na to, da se kvartopirci ne morejo več zbirati tudi po privatnih stanovanjih.

Predavanja o sedanjih dolžnostih vsakega Srba so bila pred kratkim po vseh občinah valjevskega okraja. Predavanje, ki ga je pripra-vil prosvetni oddelek okrožnega načelstva v Valjevu, so imeli podeželski učitelji in župani.

Najmlajši župan v Srbiji. Valjevska Kame-nica je dobila pred nedavnim novoga župana. Za prvega moža v občini je postavljen tudi, ki je bil rojen leta 1918.

Bivši minister Dušan Pantič se že dalje žase mudi v požarevskem okraju in prireja po vseh večjih krajih sestanke in shode, na katerih go-vori o delu sedanje srbske vlade in ga primerja z delom prejšnjih jugoslovanskih vlad. Povsod ljud-stvu svetuje mirno in trezno zadržanje, ker je po njegovem mnenju to edina možnost, da se srbstvo še lahko ohrani.

DOLGIN, DEBELUH, OSTROGLED

Risbe: ROM. - Besedilo po K.J.ERBENU

KRALJ SEZE V ZEP DO KLJUC IN MU GA DA: »POJDI V NAJVISJE NADSTROPJE STOLPA IN SKOZI STROP V SOBO TER POVEJ, KATERO BI RADI«

KRALJEVIC GRE V NAJVISJE NADSTROPJE. Z ZLATIM KLJUCEM ODPRE VRATCA V STROPU, KATERIH SE NIKDAR NI VI-DEL IN ZLEZE SKOZI.

TU JE BILA VELIKA OKROGLA SOBA, STROP MODER KAKOR NEBO V JASNI NOCI, SREBRNE ZVEZDE NA NJEM. V STE- NI OKROG PA JE BILA DVANAJST VI-SOKIH OKEN V ZLATIH OKVIRIH.

Gibraltar — preluknjana skala

V teh dneh, ki so tako važni za mir in bodočnost Evrope, so se večkrat zazrle oči politične Evrope v angleško oporišče ob vzhodu v Sredozemsko morje. Tozadevno je v »Berliner Lokal-Anzeigerju« nedavno izšel pričujoči članek, ki zanimivo opisuje razmere v Gibraltarju iz dni pred to vojno.

Skoraj dva dni je ladja, prihajajoča iz Genove, polzela po modrih valovih Sredozemskega morja. Večkrat so se poigravali delfini ob njej. Sonce je prijazno svetilo nanjo in z ladje je bilo na desni videti zobato, pustobalo Španije, obalo brez drevja, brez grmovja, izsušeno pokrajino »od nikogar«. Tu in tam so bili vidni stolpi, ki so jih bili Mavri postavili tjakaj kot čuvarje nad zasedenim krščanskim ozemljem. — Zdaj se bliža večer, vemo, da morská ožina ni več daleč, obe celini se bosta skoraj strnila in že se je naznanjal ta nenavaden prizor. Od juga prihaja kot tanka proga afriška obala. A pred nami plamti v zahajajočem soncu skalnata gmota pod svetločrtnimi oblaki: skala je resnično take oblike kakor angleški lev: to je skala Tarika, Gibraltar.

A preden smo prispeli tjakaj, se je znalo. Afrika — namreč mesto Ceuta — je prižgala venec luči, medtem ko je ostala skala na desni v temi in so se le ostri noži žarometov dotikali naše ladje. Čutiš, kako leze zemlja z obeh strani k tebi. Voda se razburja. Enakomerna gladina Sredozemskega morja je prekinjena. Tu vlada drugačna dinamika, tu vlada boj.

Ladja topotaj in se trudoma pomika dalje. Bori se zoper tokove. In spomniš se: vsako uro, vsak dan, vsako leto so se valile vode iz Atlantskega oceana v Sredozemsko morje, med drugiče ko pri drugi morski ožini, pri Dardanelah, vodah črnega morja, ki jih preživljajo gozdovi Rusije in ki hitijo v narobe Sredozemskega morja. Zakaj Sredozemsko morje je kakor posoda: če bi zaprli njegove dotoke pri Gibraltarju in Istanbulu, bi bilo že čez nekaj sto let mogoče po suhem priti peš od Sicilije do Tunisa...

Mesto Špancev. Ze dopoldne ob devetih je bilo vroče v Gibraltarju. Ladje niso nič utegnile postajati, morale so dalje in vsaka ura, ki so jo zamudile, jih je stala veliko denarja zaradi pristojbin. Kdor je imel dovolj premoga s seboj, je zatorej kar naglo odplul. Potniki so planili za dve tri ure na suho, ko da bi mogli kaj »ujeti«. Ujeli pa so isto, kar bi mogli videti tudi v Aleksandriji, v Suezu in drugih pristaniščih. In sicer vidiš zadaj za carinskimi barakami cenena pristaniška stanovanja, nato prideš na »Moin Road«, kjer dobiš v številnih trgovinah različni orientalski »stingeltangele« in sicer od pristnega indijskega svilenege pajčolanca iz Manchestra do nelepih razglednic. Potem se javljajo zmeraj lepše trgovine. Zraven velikih hotelov so bančna poslopja, lepe stanovanjske hiše, konzulati, in nato kar zaslišiš, da boš kmalu zunaj, onkraj mesta, med kajetami puščobne skale; že začutiš, kako je pomen tega kraja skrečen na prav ozkem prostoru. Kar nenadoma prideš skozi vhod odprte hiše na dvorišče. Tu je vodomet med modrimi in rumenimi kamni, ki ga obdajajo palme; je nekaj trabskih stebrov in spokojna klop: tu je pravi Gibraltar, mesto Špancev, ki se nič ne zmeni za svetovnopolične in kramarske zadeve, ki so tako izmaličile ta ponosni in gosposki kraj...

Po večkrat na dan so se vozarili avtobusi med Cádizem, ki je špansko mesto ob Atlantskem morju, in med angleškim Gibraltarjem. Iste družine so, ki bivajo to in onod, isti jezik je, ki ga govorijo onod in tod. Če je hotel zdravnik, čigar družina biva že desetletja in desetletja v Gibraltarju, videti špansko gledališče, se je s svojim vozom odpeljal v Cádiz, v tisto mesto, ki so Španci ponosni nanj, saj se zavedajo, da je poleg Mar-seilla najstarejše mesto Evrope, da je 2000 let starejše kot Atene in Rim. Herkulova stebra sta spadala k pravadni kulturi.

Angleških gospodičen je strah. Kot se spodobi, je skala jako strogo zastražena, tako takrat smo si ob desetih dopoldne lahko ogledali t.dnjavske naprave — dasi nismo pri tem ničesar mogli videti. Sicer so smele angleške gospodične dve uri hoditi po temnih podzemskih hodnikih in so bile za svoj strah tu in tam oškodovane po lepih razgledih na mesto in morje; sicer so videle mnogo topov in obrambnih sredstev, — toda vse to je bilo že staro in novih naprav niso videle prav nobenih. A vprav zato, ker je ta skala spet in spet preluknjana, ker jo zmeraj iznova navrtajo za razne podzemskie hodnike, za bivališča vojskav, za orožje in nastajajo vedno nova vojska nadstropja vrh nadstropij, je ta gora kakor gobaz, mi je že pred nekaj leti dejal neki angleški častnik in se je zamislil.

Dve srci

»Nocoj se bom pozno vrnila; ne bodi v skrbeh, Franca.« — »Zakaj? Kam greš?« — »Le mirna bodi, saj se ne bom izgubila. Sicer imam pa glavo na pravem koncu.« je odvrnila Marisa, opazujoč se v zrcalu. — »Se boš srečala z Giannijem?« — »Ne! Z njim je končano za vedno.« — »Končano? Oh, zapustila si ga v zanj najbolj žalostnih trenutkih. Prav sedaj čuti potrebo po tebi! Je vzkliznila v joku sestra. — »No, sedaj mi pa še pridigaj o morali. Gianni je uničen. Na borzi je vse izgubil. Tako o poroki ni več govora. Jaz se bojim revščine in etalno bi se pripravila s človekom, ki je prišljen, da celo za pet lir sestavi primeren račun, kako jih bo obrnil.« — »Marisa, kako govoriš!« Frančin glas se je tresel. — »Ze dobro — o tem ne bova več govorili. Zame se nikar ne boj, bom že kaj boljšega dobila!«

Večna vrata so se s hrupom zaprla. Franca je ostala sama, polna žalosti in negotovosti. Čutila je, da se bližajo nove nesreče in nove stiske; nezaupanje, ki ga je gojila do sestre, se je povečevalo in silna potreba po joku ji je stiskala grlo. Prav dobro je vedela, kaj pomenijo sestrine besede — »bom že kaj boljšega dobila!« — Slo je za comm. Torrierija, pedesetletnega bogataša, izvedenca v finančnih zadevah, ki bi Mariso takoj poročil, če bi le hotela. Franca se je bala te poroke in uničenja sreče, ki bo z njo prišlo.

Ze pet let eta živeli sami zase in delali v dveh velikih podjetjih. Franca je bila starejša; popolnoma se je posvetila ekonomnemu domu in svoji službi, bila je preudarna in pametna kot prava gospodinja. Kadar koli so se v njeni notranjosti pojavljale mišl in želje po družinskem življenju, jih je takoj potlačila. »Najprej se mora poročiti Marisa, potem bom mislila nase... Tako sem obljubila mami in tako mora biti!«

Nasprotno pa je Marisa, ki je postala lepo in

Na oni strani morske ožine se je v medlih obrisih dvigalo afriško gorovje. Ali se ondi začneja divjina — ali pa pustolovščina? Nekje tam onkraj za gorami je Tetuan, arabsko mesto, ki pride do njega z vlakom ali z modernim avtobusom, prav kot bi bil v Evropi. Opoldne je bila ondi gruča radovednih Evropejcev, ki jim je bilo »prijetno-grozno«, ko so stopali med turbani in zastrtimi ženskami. Tako okrog petih popoldne je bilo tega prizora konec in nato se je Tetuan pogreznil spet v svoj mir in pokoj. Ko je zaslo sonce, so se zaprla vrata mestnega obzidja.

Afrika? V Tetuanu je slavna muslimanska univerza; v Tetuanu je stara knjižnica. Do nedavnega je bivala v španski Granadi celo njena podružnica. Večkrat so se evropski znanstveniki obračali do arabskih učenjakov zaradi zgodovinskih, jezikovnih in arheoloških vprašanj. Ono veliko duhovno občestvo, ki se je v Arabcih vedno bolj in bolj razvijalo, je imelo v Kalkuti in na drugih indijskih univerzah svoje najbolj vzhodno oporišče, a v Tetuanu najbolj zahodno. Če si stikal po knjižnicah in takih čitalnicah, si koj spoznal, da je bila neglede na politiko, kulturna vez med muslimani vedno bolj strnjena.

Skozi zastore iz jagod, nabranih na vrvičah, si stopil iz zunanje vročine v tihi bazar. Ves zmeden si spočetka obstal ondi v polmaku. Prodajalec je čakal; čakal je rad in dolgo. Toda le kaj ga je premotilo, si je pomislil med čudovite stare marokanske meče ponarejene predmete iz Kaira, in med pristne indijske dišave, ki jih po tri tedne nisi spavil iz kože, francoske parfume; in med zlatino iz Kašmira ničvredno brkljarijo? O, to je storil nalaš! Ali naj pride kaka pajčevinasta tkalina ali kako dragoceno steklo iz Sirije v roke kakega »kmetavzara«, ki mu je sleherni ceneni posnetek prav tako všeč? Zakaj ne bi kake angleški

Schalke močnejši od Dunaja in Berlina

90.000 gledalcev je bilo priča: Schalke—Vienna 2:0

Berlin, 6. julija.

Nogometni profesor dr. Oto Nerz je imel prav. Napovedal je zmago udarni enajstori Schalkeja, včerajšnja velika tekma v Berlinu pa je njegovo prognozo v vsem potrdila. Schalke 04, moštvo iz rudarskih revirjev na Westfalskem, je včeraj zaslužno zmagalo nad dunajsko Vienna z izidom 2:0. Tako si je Schalke že šesti priboril naslov nemškega državnega nogometnega prvaka. Dunajčani so se poizkuševalno zoperstavljali in napenjali vse sile, da bi uveljavili svojo znamenito šolo dunajskega nogometa, vendar zaman. Schalke je igral bolj povezano, vse do konca ni izpustil iniciative iz svojih rok, rezultat sam pa sta postavila Štepan in Kalwitzky.

Ze v zgodnjih popoldanskih urah je bil velik naval na podzemskie železnice, ki vodijo proti državnemu športnemu polju v Grunewald. Tudi na cestnih železnicah in avtobusih je bilo opaziti, da hite Berlinčani v olimpijski stadion, kamor jih vabi mikavna tekma. Vsega skupaj se je zbralo na obširnih tribunah čez 90.000 gledalcev.

Zaradi prometnih težav je bilo le malo gostov z Dunaja in Westfalskega in tako je bila publika v resnici neveljavna. Na visokih tribunah stadionske arene so bili skoraj sami Berlinčani, ki so hoteli biti priča zadnjega dejanja za državno nogometno prvenstvo. Med gledalci je bilo zlasti veliko vojskav in pa ranjenjcev, ki so bili gostje državnega športnega voditelja von Tschammerja.

Burno pozdravljeni sta se pojavili moštvi na zelenem polju. Schalke in Vienna sta nastopila v istih postavah kakor preteklo nedeljo. Na strani Dunajčanov sta igrala znana državna reprezentativca branilec Schmaus in mladi napadalec Decker, na strani rudarjev pa vratar Flovot in prodorna napadalna vrsta: Urban, Kuzor, Eppenhof, Štepan in Kalwitzky.

Tisočere oči so se zapile v drobno usnjato žogo. Tempo igranja je bil že od vsega začetka bliskovit in živahen. Obe moštvi sta začeli z zagrizenimi napadi. Prvi gol je padel v 14. minuti. Z žogo je prodril Eppenhof, oddal Kalwitzkemu in mreža se je stresla prvič. 1:0 za Schalke Vienna je sprejela prvi udarec brez razburjenja. Preračunano in mirno je nadaljevala z igro. To tem preje, ker se je tudi na lanskem prvenstvu zgodilo, da je Schalke vodil s 3:0, nazadnje pa je le moral kloniti pred dunajskim Rapidom, ki je zmagal s 4:1.

Tokrat pa Dunajčani niso imeli take sreče. Proti koncu prvega polčasa se je Schalkeju po-

gospodični, ki hoče za vsako ceno imeti slona iz ebenovine, dal rajši španski izdelek namesto siamskega? Tako so potniki raznih ladij brz odpravljeni in se ne zavedajo, da so si kupili same ponarejene predmete, ki bi jih povsod lahko dobili. — Tisti, ki se pa razumejo na to, pa spoznajo pristno blago na prvi pogled. Tu je na primer saracenski meč. Postrežejo ti s kavo. Kupec in prodajalec vtakneta roke pod namizni prt. Navidezno se poigravata s prsti to je pravadno štetje na prste. Blagor Evropejcu, ki pozna ta nemi jezik! Nobena beseda ne pade. Drugi ljudje nič ne opazijo, za kakšno vsoto sta se s prsti zmenila pod namiznim prtom.

Togovci so Indijci. Zgodaj se oženijo, svojo mlado ženo, ki je skoraj še otrok, pošljejo v kak kraj ob Gangesu v varstvo njenih staršev, odromajo na zahod in se čez deset let vrnejo s premoženjem domov. Dobro vedo, kdaj pripeljejo ladje iz Indije in gredo tja iskat pošto od staršev in žen.

Sanje o podmorskem predoru. Se in še se oglašajo načrti za predor pod morjem, ki bi vezal Evropo z Afriko. Ze več kot trideset let je star ta načrt in je vsako leto lepši in bolj praktičen. Kakšnega pomena bi bil? Skozi ta predor bi se človek peljal iz Londona ali Pariza prav v Sudan, ne da bi le enkrat prestopil. Toda nihče ni hotel zgraditi tega predora — ne Španci ne Angleži.

Tisti, ki se še zmeraj zavzemajo za ta načrt, nečesto razumeti, da ne bi Angležem predor nič več koristil in da ga Španci ne potrebujejo, saj se dandanes svetovna politika ni več ne razvija v smislu železnice, predorov in prometnih zvez po morju.

V pristanišču je zmeraj manj potniških ladij, pač pa križarijo tod vojni brodovi. Velike hiše in hoteli so prazni. Angleške družine so se izselile, Indijci so odromali. Ostali pa so Španci. Zarometi noč za nočjo preiskujejo morje. Svet je nemiren, vse je nemirno, skala v Gibraltarju drhti v pričakovanju...

novno posrečilo, da je ukanil ožjo obrambo in poslal z desnega krila drugo žogo v mrežo. To je bilo 2 minuti pred sodnikovim zvižgom. Streljal je Štepan, ki je bil najboljši mož na polju. Pred odmorom je bilo stanje 2:0 za Westfale.

Precej napetih prizorov je bilo tudi v drugi polovici igre. Možje Vienne so garali, kolikor so jih noge nesle, minute pa so potekale hitro in prehitro. Zdaj pa zdaj so se znašli pred golom, do strela je prišel večkrat tudi nadebudni Decker, žoga pa mu je vselej odskočila mimo podbojev. V dunajskih obrambi se je prav posebno uveljavljal postavljeni Schmaus in varoval svojo Vienna pred tretjim golom.

Pet kotov so dosegli Dunajčani, so pa vse zaigrali. Gostujoči vratar Flovot je imel precej priložnosti pokazati in dokazati, da je enakovreden izvrstnim igralcem Schalkeja. Sijajno je branil v 41. minuti, ko se je že zdelo, da se je Ertl posrečil častni gol za Vienna.

Ves drugi polčas je bil preprečen z dramatičnimi scenami, izid pa je ostal do konca nespremenjen. Schalke je zmagal s 2:0, Vienna je bila premagana, ne pa poražena. Dunajčani niso klonili vse do konca, po igri sami pa so le neznanjo zaostajali.

Schalke je torej državni nogometni prvak za l. 1942., Vienna pa je druga. Tudi za tretje mesto je že padla odločitev. Pred 20.000 gledalci sta se kosala v soboto v poštnem stadionu v Berlinu Blau-Weiss in Offenbacher Kickers. Zmagalo je berlinsko moštvo Blau-Weiss z izidom 4:0.

Državno prvenstvo v B razredu

Ceprav so vodilna italijanska nogometna moštva že pred tremi tedni končala z letošnjim državnim prvenstvom — kakor znano, si je Roma priborila naslov državnega prvaka — je še vedno precej zanimanja za tekmovanje v B razredu, ki se bliža koncu. Včeraj so odigrali zadnje kolo. Mikavnost tekmovalja v B razredu se suče okrog vprašanja, kdo bo prvi in kdo drugi. Oba vprašljavana bosta namreč sprejeta v prvo divizijo. Tu pride v poštev Bari, ki je že ves čas na vrhu, za drugo mesto pa so se potegovali včeraj Pescara, Vicenza in Padova.

Včerajšnji izidi so prinesli srečo samo Vicenzy, ki je odpravila Brescia s 1:0. Pescara in Padova pa sta bili ob obeh točkah.

Podrobni izidi predzadnjega kola so bili: Fiume — Fiumana: Novara 3:0. Vicenza — Vicenza: Brescia 1:0. Savona — Reggiana: Savona 3:2. Alessandria — Alessandria: Padova 1:0. Bari — Bari: Pisa 2:2. Lucca — Spezia: Lucchese 6:2. Prato — Prato: Fanfulla 2:0. Udine — Udinese: Siena 4:0. Busto Arsizio — Pro patria: Pescara 1:0.

Sedaj, ko sta iz prvega razreda izpadla Napoli in Modena, je dvoje mest praznih. Le-ti sta rezervirani za enajstotico Barija, ki vodi z 48 točkami, odločitev glede drugega moštva pa bo padla prihodnjo nedeljo. Po včerajšnjem kolu je na drugem mestu Vicenza s 45 točkami, sledijo pa Pescara s 44 in Padova s 43 točkami.

Tri prhe na Koleziji

Poročali smo že o prvi kopalni sezoni v novem mestnem kopalisku na Koleziji. Čeprav so bazeni še vedno suhi in prazni, ima Kolezija že lepo število obiskovalcev. Leti se sončijo v bazenih in se hodijo hladiti v bližnj Gradščico.

Te dni pa je dobila Kolezija nekaj novega: proti velikemu bazenu so napeljali drobne vodovodne cevi in postavili tri prhe. Kopalci so jih z veseljem pozdravili: sedaj se bodo hladili pod drobnimi curki in se po znani »Petrovi« metodi pripravljali na velik dan, ko bodo napolnili trnovske bazene s tako težko pričakovano tekočino.

Športna nedelja v kratkem

Nekaj italijanskih plavalnih prvakov je nastopilo v Genovi na izbirnih tekmah za sestavo državne reprezentance. Tokrat je bilo na vrsti samo hrbtno in prsno plavanje. Na 100 m hrbtno je dosegel najboljši čas Angeli 1:14 minut, na 200 m prsno pa se je uveljavil Beretti s časom 2:58,6 min.

Gundar Haegg je postavil še en svetovni rekord! Dvoje prednosti ima švedski tekač na srednje proge Gundar Haegg: medtem ko so drugi tekmovali, je Gundar počival — ko so drugod večje ali manjše vojne stiske, je na Švedskem mir. Zdi se, da je tekač Gundar spocit kot mlad konj in da razpolaga z velikimi rezervami moči. V enem samem tednu je porušil dva svetovna rekorda. Pretekli četrtek je izbral iz svetovne tabele imen Angleža Woodersona, včeraj pa je izpodrinil še Finca Taisto Maekija. Padel je nov svetovni rekord na dve angleški milj (milja je 1609 m). Stadion v Stockholmu je bil razprodan do zadnjega kotčka. V teku na dve angleški milj je zmagal Gundar Haegg v času 8:47,8 min. Arne Andreson je bil spet drugi, njegov čas 8:51,4 pa je tudi boljši od svet. rekorda. Maekijev rekord, ki je izgubil včeraj veljavno, je znašal 8:55,2 min.

Hrvatini in Madžari so nadaljevali s teniskim turnirjem za rimski pokal. Prva dva dneva sta potekla v premoči Hrvatov, ki vodijo s 3:1. Presenetila je zmaga Mitiča in Pallade nad izvrstnim madžarskim parom dr. Mayer—Asboth.

Nemski waterpolisti so končali z izločilnimi tekmami. Finalne igre bodo koncem prihodnjega tedna. Po dosedanjih izidih pridejo v finale naslednja štiri moštva: Monakovo, Magdeburg, Berlin in Duisburg.

Na kolesarski dirki Berlin—Kottbus je prispej prvi na cilj Fritsche. Dolžina proge je znašala 260 km.

Zagreški osmerek, ki je sodeloval včeraj na mednarodni veslaški prireditvi na Dunaju, si je priboril prvo mesto.

»Ne zna niti brati, niti plavati...!«

Golovo ste že slišali in čitali o modri vzgoji starih Grkov, ki so že stoletja pred Kristusom storili vse za izobrazbo mladine. Pri tem niso pozabili na to, da je človek duhovno in telesno bitje hkratu.

V nekdanjih grških gimnazijah se niso učili le znanosti, mnogo časa so posvečali tudi lepi rasti in zdravju mladine. V ta namen so gojili lahko atletiko in rokoborbo, prav posebno pa so cenili tudi plavanje. Plavalna veščina je bila v očeh Grkov tako važna in sama po sebi razumljiva, da je bilo sramotno biti neplaval.

Če so hoteli nekoga označiti kot neizobraženega, so dejali, da »ne zna niti brati, niti plavati!« (Platon, zakom 689).

Bili pa so tudi časi, ko so vzgojitelji na potrebo plavanja popolnoma pozabili. Še več: plavanje v vodi je bilo enostavno prepovedano. Šolski red »Johaneumsar« v Hamburgu iz l. 1587. ima n. pr. paragraf, ki prepoveduje plavanje s sledečimi besedami: Učenec, ki bi šel v vodo, kjer bi se kopal in plaval kakor gosi in race, bodo hudo kaznovani!

Časi, ko je bilo plavanje prepovedano, pa so že davno minili. V istem Hamburgu, v katerem hranijo zloglasni šolski red »Johaneumsar«, je plavanje že od l. 1920. obvezno za vso šolsko mladino od 12. leta naprej.

bo hotela poročiti s teboj, jaz pa bom vse pozabila. Oba sta še zelo mlada in mladost ima to prednost, da lahko vedno znova začne in pozabi spomine, osebe in dogodke.« — »Vrnil se bom, če ti tako želiš. Zbogom.«

Tiho so se vrata zaprla za njim. Franca je ostala v temi in niti ni vedela, koliko časa je preteklo, ko je zaslišala hojo po stopnicah. Nato je nekdo zavrtel ključ v vratih v predsobi in luč se je prižgala.

»Ali si ti, Marisa?« — »Da...« Franca je šla sestri naproti. »Mislija sem, da je morebiti Gianni...« noben besede ni mogla spraviti iz sebe. Marisa je bila vesela; v rokah je imela velik šopek šmarnic.

V dvajsetih dneh se poročim. Torrieri je ves navdušen in jaz tudi. Jutri pustim službo.« — »Marisa, ali si znorala? Torrieri bi bil lahko tvoj oče. Strašno je, če le na to pomislim.« — »Nič ne pomaga. Odločila sem se. Torrieri je čisto postaven mož. Bogat je in zame je dota glavno. Če bi se poročila z Giannijem, bi bila nesrečna, tudi če ne bi bilo te nesreče.« — »Toda na Giannija te vežejo globoki spomini. Tvoja prva ljubezen je bil in prvi ljublj ti je dal on... Oh, Marisa, ne vem, kako bi ti rekla; zdi se mi, da ne moreš imeti tako trdo srce in tako brezčutno...« — »Nič se ne boj, Marisa.« — »Ne, naprežmo, kajti poročim se s človekom, ki mi je podoben. Ni moja krivda, če sem tako ustvarjena, če mi ugaia prijetno živeti in imeti vse, kar si človek v sanjah zaželi... No, Gianni, poroči se z njim ti, jaz se že ne bom!« — »Jaz?« Franca ni mogla drugače reči; rada bi zakričala sestri v obraz, da se bo enkrat z njim poročila, da izbriske vse njegove bolečine in da živi z njim skupaj v lepoti in razumevanju.

V nočeh brez spanja je videvala samo sebe, kako čaka na Giannijev prihod v tistem veselju in upanju, da jo bo ljubil tako, kakrtna je, brez bleeka in kriče mladosti in obzura.

(Luigi Nannipieri.)

je. In ti jo tako ljubiš!« — »Ne, ne ljubim jet« — »Kako?« — »Nikdar je nisem ljubil. Spočetka sem se šalil z njo, potem me je zajela mladost in drznil sem se obljubiti več, kot sem smel. Če sem kdaj v življenju koga ljubil, potem... potem si bila to tle.«

»Oh, Gianni... prosim te, molči.« Franca je hotela spregovoriti nekaj besed, a vse zaman. Čutila je, da bi najmanjša beseda škodovala obema, ali pa bi ju združila v objem. Tega pa ni smela. Nikdar se ni tako zavedala svoje obljube in dolžnosti kot sedaj: odgovarjati se mora ljubezni.

»Franca, moja mila Franca, dovoli, da govorim, da ti povem, kako se je vse to zgodilo...« — »Molči, prosim, kako boš ti to vedel, če si niti sama ne morem razložiti... Prosim te, dragi, pojdi...« Dvignila se je. — »Trenutek, Franca. Tisti dan, ko sem prvič stopil v to sobo, sem te vzljubil. Tako različna si bila od Marise, umirjena, čuleta in razumna. Ljubil sem te z vso svojo dušo, ko te ne bi smel več... Toda, med nama je bila tista brezčutna in neumna Marisa... Moja krivda je, vem. Naj se zgodi kar koli, hočem, da to veš ti, ki si edina izbranka mojega srca in ki moraš biti moja za vedno.«

»Zakaj si varal Mariso, ubogo deklico?« je šepetala Franca v solzah, ki jih ni mogla več zadrževati. — »Nisem je varal; skušaj me razumeti. Ona je bila mladost, sam smeh in radost eta je bila. Ti pa si bila kotiček, kamor se je zateklo moje srce, ogenj pod pepelom in nadaljevanje mojega življenja. Mi moški pogosto zaidemo v taka nasprotja...« — »In tako ustvarjate nesreče. Uničil si srečo moje sestre in jo vrgei v narobe človeka, ki ga nočem videti v svoji hiši, in razplamtel moje, doslej mirno življenje, čeprav je gorelo le zate in v tebi iskalo vse, kar je lepo.« — »Jmaš prav. Tudi tebe sem uničil. In če je kaka oseba na svetu, ki bi ji hotel storiti samo dobro, bi bila to ti.« — »Ne mieli nabe, Gianni, in pojdi. Začni si novo življenje in ko boš uspel, se vrni. Našel boš morda Mariso, ki se

ljubko dekle, popolnoma zajadrala v krog tistih deklet, ki iz življenja črpajo samo najlepše in razveseljive strani. Ugajalo ji je, da se je sijajno oblekla, da je bilo dovolj zabave in da so ji mnogo, mnogo dvorili. Ko je Gianni prvič prišel z njo v njuno stanovanje, ga je predstavila Franci kot bodočega ženina. Franca je bila s tem zadovoljna in sprejela ga je vsa vzradoščena.

Tedaj se je začelo njeno trpljenje. Marisa je odhajala in prihajala brez nadzorstva. Gianni ju je pogosto obiskoval in govoril o poroki in o svojih poslih z gotovostjo velikega moža.

Potem je prišel konec. Marisa je bila vsa prevzeta od lepih besed o bogastvu in se je vrgla v narobe comm. Torrieri, kajti on je postal zanj poosebljena sreča. Gianni je bil pozabljen za vedno in to ji ni dalo miru.

Zvonec na stanovanjskih vratih je pozvonil. Franca je šla odpret. Pred vrati je stal Gianni, bled in žalosten, kot še ni bil nikdar.

»Vstopi, Gianni... Moja sestra je šla ven.« — »Ni važno,« je odvrnil Gianni. »Nisem prišel zaradi nje, ampak zaradi tebe.« — »Zaradi mene?« — »Da, zaradi tebe...« Prijel jo je pod roko in šla eta proti oknu.

»Sedi, Gianni.« — »Hvala. Marisa ti je gotovo povedala, da nimam ničesar več.« — »Da...« Toda, ali je to tako važno? Ti si še mlad in inteligenten in prepričana sem, da boš našel pravo pot do uspeha.« — »Saj me ne vznemirja revščina, Franca. Iz te nesreče sem izšel ubog, a brez dolga, ker sem vse izplačal. Potrpel je treba, pa si bom opomogel. A ekrih me Marisa... Obljubil sem njej in tebi, da jo bom poročil. In zdaj noče ona o tem ničesar slišati.« — »Vem, toda nekega dne bo razumela...«

»Prav to bi želel preprečiti. Danes sem pripravljen na vse, tudi poročim jo takoj in nato odidem v drug kraj, kjer si poiščem srečo. Toda treba je, da mi ona pomaga, da me bodi, kadar se bo zdelo, da sem pred prepadom...« — »Prav tako

SPISAL DR. J. SKET

Miklova Zala

RIŠAL F. GODEC

259.

Almira je z veseljem ustregla Serajnikovi prošnji. »Nocoj v temni noči se mi izpolni moja vroča želja,« misli dekle samo pri sebi. »Nocoj moram izvršiti svoj načrt, ali pa nikdar!« sklene pri sebi in sede k svoji tovarišici Zaliki na straži. Almira molči, toda v njenih prsah razgraja strastno maščevanje, srd in sovraštvo.

260.

Najprej je spregovorila Zala: »Kje so le tvoj oče, Almira? Ali nimaš nič sporočila o njih?« »Nič ne vem, kje so,« je srdito odgovorila deklica na neljubo ji vprašanje. Almirin život je obšla pri tem mrzla groza. Vse se je stresla. Treba ji je bilo zakriti notranji nemir, zato je molčala.

261.

»Ali se ne bojiš, da bi Turki ujeli očeta in ga ubili?« nadaljuje Zala. »Smilila bi se mi, Almira, ako bi postala sirota, kakor sem jaz. Glej, tudi mojega očeta je ugrabila smrt daleč doli v globoki Turčiji. Od tedaj je že dvajset let in ne mine ne dan ne ura, da ne bi mislila nanj.«

Igrišče v Tivoliju že skoraj zbravano

Že vso pomlad nadaljujejo z izravnavanjem obsežnega zemljišča v Tivoliju, kjer pripravljajo novo in največje ljubljansko otroško igrišče. Zravnavanje sveta, pri katerem je bilo treba preložiti na tisoče kubičnih metrov zemlje in ilovice, se sedaj že zaključuje. Veliki polkrog, ki leži ob jajerju in je že ves zravnan, razen njegovega spodnjega dela, kjer se najbolj približa železniški progi. Vendar tudi tu manjka le še malenkost, nakar bo polkrog zaključen. Ob glavni pešpoti, ki je že nekdanj vodila ob barijeri naprej v Tivoli, so sedaj ob zaključku nasutega polkroga zgradili štiri stopničaste betonske opornike. Na njih bodo zgradili stopnice, ki bodo vodile z nižje ležeče pešpoti na vzvišeno ravan otroškega igrišča. Sedaj so se lotili tudi ribnika, na katerem se vedno samozavestno vozita barko oba laboda. Začeli so ga zasipati na spodnjem koncu koncu, kjer sega predaleč proti progi, tako da bi gledal iz igrišča. Zemljo in ilovico za zasipanje spodnjega dela ribnika jemlje kar iz spodnjega dokaj širokega nasipa, ki je zaključeval ribnik proti železniški progi odnošno prosti novi in široki pešpoti ob progi. Ta nasip bodo znižali ob novi pešpoti tako, da se bo skladal z okolico. Nasip bo torej v celoti premaknjen navzgor in bo na zunanji strani izpeljan kot podaljšek zunanjega robu okroglega otroškega igrišča. Glavna pešpot, ki bo vodila po sredi igrišča, je že vsa zravnan in pripravljena, da jo bodo začeli utrjevati. Na zgornjem koncu ribnika je že do tal podrt hišica, v kateri so svoj čas imeli upokojeenci svoj mali Monte Carlo. Tako bo v kratkem zravnan ves svet novega otroškega igrišča do mestne vrtnarije. Podrobnega dela bo seveda še mnogo, saj sedaj vsa ravan igrišča nima nobenega zelenja, razen nekaterih dreves, ki so ostala od prejšnjega. Tudi divji kostani ob pešpoti so ostali, vendar so jih zlasti na spodnjem koncu, kjer so novo cesto močno dvignili, zasuli več ko meter visoko. Ti kostani sedaj skoraj nimajo debel in so njihove krošnje tako nizke, da jih pešec lahko doseže z roko.

Filmski posnetki za japonskega cesarja

General Imamura, vrhovni poveljnik japonskih čet v Nizozemski Indiji, je naročil vsem svojim vojaškim filmskim operaterjem, da morajo filmati vse pokrajine, navade v življenju in delo v vseh obdobjih v pokrajinah, ki jih je zasedla njegova armada. General izjavlja, da bo vse te filmske posnetke poslal japonskemu cesarju, ki se zelo zanima za razmere v novo pridobljenih krajih.

Irokezi stopili v vojno

Nemška poročevalska služba DNB sporoča: Po informacijah iz Washingtona misli šest indijskih plemen Irokezov napovedati vojno državam osi ter

Giovanni Verga:

9

Tone Nevolja

Roman.

»Odšel je, ker je stric hotel izplačati polovico dnevnega zaslužka tudi njemu, ko ga je pošiljal z ribiško ladjo. Nevolje pa mu ga je izplačalo celega,« je odvrnil Loccin sin, ne da bi kaj razumel; in ker so se ostali grohotali, je ostal z odprtimi usti.

Ko se je mračilo, je boštra Maruza s svojimi otročki odšla čakati na »sciaro«, odkoder se je razgrinjal lep kos morja in ko ga je začela na tak način rjoveti, se je zdržnila in se je popraskala po glavi, ne da bi kaj rekla. Punčka je jokala in tisti ubožci, pozabljeni na »sciaro«, ob tisti uri, so se zdeli kot duše iz vic.

Jok punčke jo je bolel v živo, ubogo ženo, zdel se ji je skoro nesrečenosen. Ni vedela, kaj naj si izmisli, da bi jo pomirila in pela ji je pesmico s tresočim glasom, ki je tudi v njem bilo čuti solze.

Medtem, ko so se botre vračale iz krčme z vrčki olja ali s steklenkami vina, so se ustavljale, da bi izmenjale par besed z Dolginko, kot da bi se ničesar ne zgodilo. Nekateri prijatelji njenega moža Boštjanca, boter Čebula na primer ali boter Rožič, ki so šli mimo »sciaro«, da bi vrgli pogled proti morju in videli, v kakšnem razpoloženju bo zaspal stari godrnjač, so se ustavljali, da bi povprašali botro Dolginko o njenem možu. Pri tem so se za nekaj trenutkov pomudili, da bi ji delali družino, karčec ji molče »pipa pod nos ali pa so med seboj pritajeno govorili. Ubožica, ki je bila prestrašena zaradi neobičajnih po-

zornosti, jih je preplašeno gledala v obraz in stiskala na prsi punčko, kot da bi ji jo hoteli ukrasti. Končno jo je najbolj trd in sočuten izmed njih zgrabil za roko in jo odvedel domov. Pustila je, da jo je vodil in je neprestano ponavljala: »Devica Marija! Devica Marija! Otroci so ji sledili, grabeč jo za krilo, kot da bi se bali, da bi tudi njim kaj ukradli. Ko so šli mimo krčme, so vsi gostje stopili na prag sredi velikega dima in so obmolknili, da bi jo videli iti mimo, kot da bi bila nekaj nenavadnega.

»Requiem aeternam,« je polglasno žebrel stric Santoro »Tisti ubogi Boštjanec mi je vedno dajal miloščine, kadar mu je stari puščal kak krajcar v žepu.«

Ubožica, ki ni vedela, da je vdova, je pa jecljala:

»Devica Marija! Devica Marija!« Pred mostovjem njene hiše je bila gruča sosed, ki so jo čakale in tiho med seboj brbljale. Ko so jo od daleč zagledale, sta ji botra Gosja noga in sestrična Ana prišli nasproti, z rokami na trebuhu in molče. Tedaj si je ona z obupnim krikom zasadila nohte v lase in je stekla, da se zakopje v hiši.

»Kakšna nesreča!« so govorili na ulici. »In barka je bila natovljena! Več kot za štirideset onz volčjega boba!«

IV.

Najhujeje je bilo, ker so volčji bob vzeli na up in stric Križ se ni zadovoljeval s dobrimi besedami in gnolimi jabolkic. Zato so ga nazivali Leseni zvon, ker ni slišal na tisto uho, ko so mu hoteli izplačevati s klepetanjem. Govoril je le: »Človek premišli, preden da na up.« Bil je dobričina in živel je, da je posojal prijateljem. Drugega posla ni imel, kot da je za to ves dan stal na trgu, z rokami v žepih, ali pa

Mali oglasi

Službe

Jstejo:

Mlad inteligent

spособen, vester, izobražen, želi zaposlitve. Cenj. ponudbe pod »Takoj« na »Slov.« pod št. 3919. a

Pridno dekle

22 letno, v vsakem oziru pošteno, spretno, želi primerne zaposlitve. Kakor pomočnica v slaščičarni, boljši gostilni, ali dobri družini. Kdor išče dobro in zanesljivo pomočnico naj pošlje cenjeno ponudbo na upravo »Slovenca« pod »Dobra služba« 3985.

Objave

V naši podružnici

na Miklošičevi cesti naj inserenti dvignejo sledeče ponudbe:

- »Važno za obdelovanje«
- »Agilne«
- »Popolnoma zanesljiva«
- »Zanesljiva«
- »Dekle«
- »Pridna«.

Kupujte pri naših inserentih

Kupimo

Zimo za modroce

vseh kvalitet kupite najugodnejše pri »ZIMA« Jager Milan, prva ljubljanska mehanična predilnica žime, trgovina Sv. Petra c. 17, tel. 20-42. Predilnica Fu ine, tel. 20-45.

Avto-motor

Pontiac

osebni avtomobil, izvrsten, z novim generatorjem Pallero, prima gumne in dovoljenje, proda: Adler Service, Kenda, Krenikova ulica 2. f

Sobe

Oddajo:

Dve sstanovalki

»prejem. Sv. Petra nasip št. 71. s

Jstejo:

Sobo s štedilnikom

izšcem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Redna plačnica« št. 3984. s

Kurivo

TEL. 2 9 5 1

Acquisto Kopujem
FAESITE • MASONITE • INSULITE
e qualsiasi materia iso- in podobem material za
lante similare, tampionare; izolacijo. Pošijite vzorec:
Mirabeli — V. Caravita 15 — Napoli

LAMPESCA

Approvato dal Commissariato Provinciale di Pesca e del Ministero R. Marina
Prodotto subacqueo per la pesca notturna con braccio elastico brevettato UNDA FLEX
Alimentazione elettrica con batteria a 6 volt
TUDOR DELLA S.G.I.A.E. DI MELZO

Največji donos ribolova
Največje obrestvanje - dejstvenost
Jaka in sigurna uporaba
Vrste lampesca od 2500 - 10000 lumen 2500 do 10000 lumenov

S. A. FABBRICA APPARECCHI ILLUMINAZIONE GIÀ GRECO
Uffici - Piacenza - Milano via Carducci 18 - tel. 152.523, 152.524
Stabilimenti - Taverna - Milano via S. Vittore 39 - tel. 41.609

barko. In ko so mu dejali, zakaj ne gre tudi on tvegat življenje kot vsi drugi, češ, da si popapka najboljši delež ribjega lova brez nevarnosti, je odgovoril:

»Bravo! In če se mi na morju zgodi nesreča, kar Bog ne daj, da pustim tam svoje kosti, kdo mi bo opravljal moje kupčije?« Brigal se je za svoje kupčije in bil bi posodil tudi svojo srajco. Toda potem je hotel biti izplačan, brez mnogih besedi in bilo je zaman, da si mu nateval razloge, ker je bil gluhi in vrhu še kratke pameti ter ni znal drugega govoriti kot: »kar je sklenjivo, ni goljufivo«, ali pa »Dobrega plačnika spoznaš ob dnevu obljube.«

Sedaj so se mu njegovi sovražniki smejali v brk, zaradi tistega volčjega boba, ki ga je bil vzel vrag. In moral je tudi moliti de profundis za Boštjanovo dušo, ko so tega pokopali, skupaj z drugimi sobratmi Srečne Smrti, z glavo v oglavnici. Cerkevna okna so se iskrla in morje je bilo gladko in bleščeče, tako se ni zdelo več tisto, ki je bilo ukradlo Dolginko moža. Zato so se sobratje z naglico podvizali, da bi odšli vsak na svoj posel, sedaj, ko se je vreme izboljšalo.

Sedaj so pa Nevolje bili tam, sedeči na petah pred rakvijo in umivali so tlak od tolikih solz, kot da bi med tistimi štirimi deskami zares bil mrtev, s svojim volčjim bobom v naročju, ki mu ga je stric Križ dal na up, ker je vedno poznal gospodarja Toneta za poštenjaka. Toda, če so ga hoteli ogoljufati za njegovo blago, pod pretezo, da je Boštjanec utonil, so gosih! ker tisti up je bil nedotakljiv kot posveljufali Krista, tako gotovo, kot je Bog v nebečena hostija in tistih petsto lir je on polagal k nogam križanega Krista. Toda za »svetega vrača« gospodarja Toneta bi zaprl! Tudi v Trezzi je veljal zakon!

- Tari so imenovali stari sicilijanski denar.
- Karlin je stari novc iz zlata ali srebra.